

SISZÁN TÖL

ELŐFIZETÉSI ÁRAK

A kiadóhivatalban átvéve:
Egész évre 16 kor.
Negyedévre 4 ..
Helyben házhoz hordva:
Egész évre 20 kor.
Negyedévre 5 ..
Vidékre postán szállítva:
Egész évre 24 kor.
Negyedévre 6 ..
Egyes szám ára 8 fillér

Politikai
napilap

Megjelenik minden nap, a hétfő és
ünnepek utáni napok kivételével.
Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Nagyvárad, Szilágyi Dezső-u. 9.
A szerkesztőség kéziratok vissza-
adására vagy megőrzésére nem
vállalkozik.

Előfizetések és hirdetések a kiadó-
hivatalhoz intézendők

XVIII. évfolyam 286. szám. Nagy-Várad. Vasárnap, 1912. december 15.

Döntő napok küszöbén.

Az izgatottság és feszültség, melyet a háborus hírek keltettek a kettős monarchia népénél, nem tarthat sokáig. A bizonytalanság és készülődés nagyobb sullyal nehezedik reánk, hogy sem azt sokáig elviselni lehetne. Jól tudja ezt a monarchia vezetősége s azért nem engedi, hogy véget nem érő tárgyalásokkal elposványosodjék a dolog. Szerbia provokáló magatartását nem tűrheti tovább s miután nem várhat arra, míg maguktól kijózanodnak a török csetepaték diadalmamórából a szerb atyafiak, megbízható értesülés szerint külön követtel érlyes hangu jegyzéket küldött Belgrádba.

Ezen ultimátumszerű jegyzékre vagy megjuhászodnak a hetvenkedő konzulgyalázó szerbek és teljesítik monarchiánk követeléseit, vagy — elindulnak csapataink Szerbia felé büntető expedícióra.

Oroszország eleget tüzelte őket idáig, most már ő lássa hogyan tudja eloltani az ő bünös kezei által gyújtott tüzet. Ha pedig — amit alig lehet feltételezni — most már nemcsak szóval támogatná őket, hanem fegyverrel is, — ám lássa, a mi monarchiánkat nem fogja készületlenül találni ez sem.

Felséges apostoli királyunkat az egész világ úgy ismeri, mint a béke legfőbb barátját és patrónusát. Ez a békeszeretet annyira megy, hogy már előkelő külföldi lapok is szemrehányást tettek miatta. Ugy apostoli királyunk, mint kettős monarchiájának népei még most is jobban szeretnék, ha elkerülhetnénk a háborút. De a mult tanúságai sze-

rint Szerbiának szorultsága idején tett ígéreteiben alig lehet megbizni.

Ennek a leszámolásnak előbb-utóbb be kell következnie. Azért inkább előbb, mint utóbb. Csak így remélhetjük, hogy tartós és áldásos béke lesz majd osztályrészünk.

Szeretett ősz királyunk békeszeretetében, bölcsességében és törhetetlen erélyességében bizva, nyugodtan várjuk a reánk következő döntő napok történeti fontosságú eseményeit.

SZIGLIGETI EDE.

Egy percre, egy gyorsan elshano percre elfelejtjük a modern üres jelszavakat, egy percre, egy gyorsan tovarohanó percre az irodalom tiszta nemzeti ideálja hatja át valónkat — ma leplezzük le Szigligeti Ede szobrát.

Szigligeti Ede csak most kap szobrot szülővárosától, holott eddig már sokkal többet kapott tőle Nagy-Várad.

Szigligeti Ede nevét az újabb nemzedék megszokta csak mint a népszinmű megteremtőjének nevét emlegetni. Népszinmű? Eszünkbe jutnak a lobogó nemzetibe öltözött színészek, a kik a sugályuk elé állva többé kevésbé jó baritonhangon éneklik el szívük bánatában és a karzat tetszésnyilvánításai közt, hogy nincsen annyi tenger csillag az égen ... Népszinmű — ki beszél még róla? És hogy Szigligeti volt a népszinmű atyja — no hiszen, ha néhány mai népszinműelőadást látna, beh kitagadná a kedves gyermekeit!

Pedig hát nagy kár azon a szegény népszinművön annyit élce-

lődni. A maga idejében megvolt annak a maga neme s gyönyörű hivatása: fölkelte az intező hatalmasságok érdeklődését a magyar nép iránt, megtanította az egész nemzetet, magát a népet is annak ismeretére, hogy micsoda nagy kincs van a mi magyar népünk lelkében, zenéjében, dalaiban, tréfás mondásaiban. A magyar népgéniusz nem csupán Petőfi dalaiban foglalta el az első helyet a magyar irodalom berkeiben, hanem vele egy időben és talán még közvetlenebbül: Szigligeti népszinműveiben.

Hogy az utódok nem érték utól a mestert, hogy nem tudták a Szigligeti Ede által kijelölt uton a magyar népszinművet tovább vinni: az nem a népszinmű és nem Szigligeti Ede hibája. Ha egy-egy régi ujság a kezünkbe akad, azokból olvashatjuk, micsoda lelkesedéssel fogadta a közönség Szigligeti Ede egy-egy új népszinművét. Micsoda irodalmi öröm volt Tóth Ede fölfedezése, a ki Szigligeti szellemében újabb és újabb népszinművekkel gazdagította az irodalmat. Akkor, az akkori izlésnek csak a Szigligeti-féle népszinművek feleltek meg. Az volt a baj, hogy a feltárt bányában az utódok nem tudtak mélyebben is aknázni, hanem csak a Szigligetiék által már feltárt kincseket hordták össze újabb és újabb halomba. Pedig a mikor egy-egy igazi, izmos tehetség, egy Gárdonyi ismét a magyar népjellemekhez fordul, bizony kincseket talál ma is és a népszinmű műfajában remeket tud írni ma is.

A tragédia nem állott meg Szofoklesznél, a vigjáték sem Arisztofanesznél, miért kelljen a népszinműnek mindig abban a keretben

Mozgósítás miatt

4000 pár női és férfi **box**, vagy **lissé cipő** közül választhat kedve szerint **most 7 koronáért**. Rendes ár sokkal több. Férfi és női posztó csizma, gyermek cipők és csizmák, sapkák, remek **férfi kalapok** rendkívüli alkalmi árakban december 25-ig.

Heller és Deutsch

Zöldfa-utca, Nagypiac-tér felőli végén levő áruházában 21. szám alatt. TELEFON 12-06.

mozogni, a mely keretben a magyar nép gondolatvilága Szigligetiék idejében mozgott? Ma is vannak a magyar népnek szenvedései, vágyai, örömei, küzdelmei — miért ne lehetne azokat ugyanazon nagy hatással színre alkalmazni, mint alkalmazta Szigligeti az ő korabeli gondolatvilágot és eszmekört a maga idejében?

A népszínműnél igaza van a közönségnek, mikor a régieket már csak történelmi szemüvegen át tudja élvezni. De hát nem így vagyunk-e a görög tragikusokkal is? Szigligetiék népszínműveinek meg van a maguk irodalmi abszolút értékük, élvezhetőségük azonban, minél tovább távolodunk tőlük időben, annál több történelmi hangulat kell. A ki ma ír népszínművet, ne úgy írja, mintha Szigligetiék idejében élne. A mai magyar nép is ad költői témát a maga lelki világából bőségesen, csak föl kell kutatni, mint föl kutatták Szigligetiék.

Különb is Szigligeti irodalomtörténeti jelentőségét nem csupán a népszínmű megteremtése és felvirágoztatása adja meg. Szigligeti Ede irodalmi egyéniségének az a legfőbb jellemvonása, hogy a maga idejében harminc éven át ő volt a magyar színpadnak csaknem korlátlan nemzeti uralkodója. Egy álló évig folyton lehetne kizárólag Szigligeti-darabokat adni valamelyik színpadon és egy-egy színdarabra nem kerülne sor többször, mint kétszer-háromszor.

Ez a csodálatos termékenység valósággal Isten áldása volt a ma-

gyar színpad számára abban a korban, a mikor a magyar színpadot fel kellett szabadítani az ostoba érzélgős német szentimentalizmus uralma alól. Ezt tette Szigligeti Ede. Az ő több mint száz eredeti magyar színdarabja, minden műfajból vegyesen ellátta a magyar színpadot magyar, jó és színvonalon álló termékekkel. A milyen inváziója van ma nálunk a párisi tizenkettedrangu színházak malacságainak, éppen olyan közkedveltek voltak akkoriban a Kotzebue-féle limonádé-drámák. Ezeket söpörte ki Szigligeti. Bizony, a mit akkor Szigligeti Ede tett, az nemcsak irodalmi bravur, hanem első sorban hazafias cselekedet volt. Elkelne ilyesmi manapság is.

Említsük-e tragédiái közül a Trónkeresőt? Hát vigjátékait? Fenn az ernyő, nincsen kas. A mama, a Nőuralom, s az örökifju Liliomfi — nem kedves, hatásos dolgok ma is? Népszínművei közül pedig a Cigány és a Csikós — modernség ide, modernség oda, magyaros zamattal bizony hatni tudnak ma is! És ott van még Szigligeti többi száz darabja, annak idején mind a nemzeti érzésnek egy-egy új fáklyája a magyar színpadon... ekkora buzgóság, ily kifogyhatatlan lelemény bizony tiszteletet, hála, elismerést követel a utókortól mindenkor.

Nagy volt Szigligeti Ede egyes alkotásaiban, — de még nagyobb az ő működésének egészében. Hazafias érzése és ami manapság oly ritka: emelkedett erkölcsi tiszta fölfogása ma is példaképpen állit-

ják őt iróink elé. A magyar közönség pedig kegyelettel kell hogy őrizze nevét mindenkor — a ki meg tudta hódítani és három évtizeden át meg tudta tartani a színpadot a magyar nemzeti szellem számára, annak nagysága alkotó eleme a nemzet nagyságának.

Szobra, melyet ma lepleznek le, az utókor igaz hálájának el nem muló tanúsága. Alljon ott az a szobor az ő nevét viselő színház előtt, szelleme pedig uralkodjék a magyar őseréjével, nemes izlésével abban a ragyogó, modern színházban mindenkor.

*

Szigligeti szobra.

A szoborleplezés alkalmából érdemes visszapillantást vetni a szobor felállításának történetére.

Mikor húsz évvel ezelőtt a Szigligeti-Társaság megalakult, egyik céljául tűzte ki Szigligeti Ede emlékezetének kegyeletes ápolását. Rádl Ödön, a Társaság érdemes elnöke az ő lelkének egész nemes idealizmusával karolta fel az eszmét, hogy Szigligeti Edének, Nagyvárad egyik legkiválóbb szülöttének emlékezte ebben a városban állandó kultusz tárgya legyen. Ez a név csoportosítva az irodalom zászlaja köré mindazokat, a kiket hivatásuk és tehetségük az irodalom művelőivé, Szigligeti irodalmi hagyományainak fenntartóivá avat. De tovább is ment Rádl Ödön: az ő agitálása folytán fölvette programjába a Társaság azt is, hogy e város nagy fiának, Szigligeti Edének szobort állit. Külön szoborbizottságot alakítottak dr. Hoványi Géza képviselő elnöklettel s ez a bizottság vállalta a lehetetlennek látszó munkát: megmozdítani a közön-

KÜLÖNÖS ESET.

Irta: Pogány Béla.

I.

Különös eset volt nagyon. Az egész Csalogány-utca beszélt róla annak idején s mindenki meg volt győződve, hogy soha sem fogják megtalálni az eset nyitját. A trafikosné nyugodt, csöndes, szomorú életet élt. Olyan szomorut mint itt erre felé mindenki. A képeslapokkal beagatott trafikajtón alig-alig hangzott ki hangosabb szó. Csönd tanyázott itt is, mint a szomszéd boltokban. A lehangosabb az egész környéken egy tüdővész szabómester volt, aki bágyadtan, unalmasan köhögött. Dél felé egy kis élet kerekedett az utcában. Emberek jöttek hazafelé, apró irnokocskák, szolid szemű varróné. Nehány nyomorúságos műhely, egy szegényes dobozgyár eresztett ki a kapualjából néhány munkást és pár eleven kacagó leányt. Azok bevásároltak, mentek a henteshez, mentek a trafikba, s vissza a műhelybe. Két órákor az irnokok néztek be a trafikba hölgyeigarettáért, vasárnap délelőtt pedig a varróné turkáltak a képeslapok között, több semmi.

Esténként kilenc után eljött az asszony-

hoz egy kis eselédke, piszkos parasztleány és együtt betűztek. Szép nagy szemével bágyadtan tekintgetett ilyenkor az utcára, majd csendes megfontolt léptekkel ment ki a körut felé. Senki sem tudta merre lakik. Látták, hogy átmege a köruton is, aztán eltűnik egy mellékutcaiban, miközben lomhán csoszog mellette a kis szolgálo.

Egyszer azután — május közepe volt — nem jött érte a kis szolgálo s az asszony ott maradt a trafikban. Kilencor maga huzta le a redőnyt, bezárkózott, s reggel maga nyitotta ki megint az ajtót. Ott aludt. Így ment aztán nap-nap után. A szomszédok esodálkoztak: mi történhetett? Egy hétig esititgatták a kíváncsiságukat, akkor aztán megpróbálkoztak az eset kifürkészésével. A tejesarnokosné ment be a trafikba, hogy megtudjon valamit:

— Jó napot nagysádkám, régen nem tetszett kávét vitetni?

Az asszony kissé zavart volt, finom vágasu szája magmozdult:

— Nem... nem... most nem reggelizem...

A tejesné a kezét dörzsölte, körültekintget, nem volt ötlete, amivel a titok zárait megnyissa.

— Két ötöst nagysádkám, jó szárazat — mondta kis vártatva — az uram csak ötösöket szí.

Az asszony adott, aztán elővett a pultról egy ujságot, s csöndesen, szórakozottan lapozgatni kezdte.

Az akció tehát nem sikerült, a tejesné küldetése tehát be volt fejezve. Hasonló módon eredménytelenül próbálkoztak a most még rejtélyesebb titok kiderítésén a hentes, valamint a borbély felesége is.

A trafikosné titka különös titok volt. A helyett, hogy világosság derült volna rá, mindinkább sötétedett. Olyan féle lavina titok volt, amelyben minél több adatot fűrkész ki az ember, annál érthetlenebb lesz.

A borbély felesége — egy nyurga, frissbeszédű nő — vasárnap délelőtt megjelent az ura üzletében, s miközben a megborotváltak jegyeit átlukasztotta, s imitt-amott pár krajcárt besepert a fiókba, elevenen magyarázta egy polgári iskolai tanítónak, hogy milyen különös nő a trafikosné:

— Két hete képzelje csak tanár ur, ki nem mozdult a boltjából. A pálinkamérésben van egy züllött csavargó, (ismeri tanár ur, a Csicsó bácsit) azzal hozat ebédet. Ott al-

MÉLYEN LESZÁLLITOTT ÁRAK
NAGYON OLCSÓ KARÁCSONYI VÁSÁR

Telefonsz.: 788.

Telefonsz.: 788.

BOROS J.

ékszer, óra és látszer áruházában

== **RÁKÓCZI-ut.** ==

ség érdeklődését Szigligeti Ede szobra létesítéséért.

Hoványi Géza agilitása valóban nagyot művelt. Minden alkalmat felhasznált, csak hogy a szoborra szükséges összeget egybe gyűjtse. Gyűjtőiveket küldött szét, agitált, rendezett műkedvelői előadást, míg végre érkezett a nap, melyen együtt volt a pénz, elkészítette Margó Ede a szobort és ma megértük azt a napot is, melyen a Szigligeti Társaság megajándékozta Nagyvárad városát a magyar irodalom egyik legkiválóbb alakjának szobrával.

A mai szoborleleplezés alkalkalmával a legnagyobb elismerés hangján kell megemlékeznünk a Szigligeti Társaságról s első sorban annak elnökéről, Rádl Ödön kir. tanácsosról, valamint a szoborbizottság lan- kadatlan buzgóságu elnökéről, dr. Hoványi Géza országgyűlési képviselőről, akiknek munkássága a szobrot létrehozta.

A mai ünnepély.

Husz évi fennállását semmivel sem ünnepelehetné meg szebben a Szigligeti Társaság, mint Szigligeti szobrának leleplezésével. A leleplezési ünnepély minden tekintetben méltó keretek közt fog lefolyni, társadalmunk előkelőségeinek jelenlétében. Az ünnepély műsora a következő:

I. Felolvasó ülés

délelőt fél 11 órakor a városháza disztermében.

Szigligeti Ede emléke. Elnöki megnyitó. Elmondja: Rádl Ödön a Társaság elnöke.

Szigligeti szobránál. Költemény. Irta: Sas Ede a társaság rendes tagja. Előadja: Nosz Ilonka kisasszony.

II. Az emlékmű felavatása

a szigligeti-színház előtt, kedvezőtlen idő esetén a színház előcsarnokában.

szik az alkoban. Talán kidobta az ura, vagy talán ura nincs. De tegnap aztán valami történt vele. Aranyláncosan, parádésan ment el hazulról. Képzeld nyakbavető aranylánc van! Bezárta délután a trafikot és csak este jött vissza. A hentesné rögtön bement hozzá, hogy meglássa, mit beszél az arca? Hát az arca nem szólt semmit. Olyan hideg volt, mint máskor. A szemem nem látszott, hogy sirt volna, nem látszott, hogy öröme volt.

A tanítónő gondolkodott egy kicsit aztán csak annyit mondott:

— Pedig nagyon szép asszony.

II.

Az eset misztikus volta azonban csak másnap tetéződött be. A trafikosné egyszerűen nem nyitotta ki a boltját. Kilenc órakor jött a köhögős szabó virszinia cigarettáért. Nem mehetett be. Ki kellett camogni a körutig. Délben jöttek az irnokok és zárva találták az ajtót.

— Persze most már értjük a dolgot — selypített a szikár borbélyné — persze, hogy értjük.

Haha értjük, ugy-e nagysád?

A tejesné csak nézett, s aztán mintha

Hymnus. Előadja a középiskolák ifjúsága.

Hoványi Géza dr a szoborbizottság elnöke, átadja az emlékművet Nagyvárad városának.

Rimler Károly polgármester az emlékművet átveszi.

Koszorak elhelyezése.

Szózat. Előadja a Szigligeti-színház énekkara.

Déli egy órakor bankett a Pannoniában.

III. Diszelőadás a Szigligeti-színházban.

Kezdeté fél 8 órakor.

Nyitány. Előadja a zenekar.

Szigligeti szobránál. Költemény. Irta: Sas Ede. Előadja: Tóth Elek, a Szigligeti színház tagja.

A cigány.

Népszínmű három felvonásban. Irta: Szigligeti Ede.

Az ünnepélyen és a banketten való minél tömegesebb részvételre ez uton is fölkéri a közönséget a rendező bizottság. Szigligeti Ede emlékezeté iránt hálával tartozunk valamennyien, akik előtt a magyar irodalom nemes hagyományai becsesek.

Szigligeti rokonai Nagyváradon.

A Szigligeti Társaság meghívta a mai ünnepélyre a nagy író családjának életben lévő tagjait, akik közül a következők vesznek részt az ünnepélyen:

Hutiray Lukácsy Ferenecé, szül. Szigligeti Jolán, Szigligeti Ede leánya és ennek leánya, Hutiray Etus, Szigligeti unokája; dr. Hutiray József kórházi főorvos és neje Debrecenből, Tórs Kálmán stat. főtit. Szigligeti Ede unokája Budapestről; Ryll Viktorné, Szigligeti unokája, férjével, Ryll Viktor alapítványi főerdésszel, a temesmegyei Nagykövéréről.

nagy fölfödözésnek jutott volna nyitjára fölkiáltott:

— No persze! erre bizony előbb is rájöhettünk volna.

Az ajtó azonban még ezek után sem nyit ki. A zálogházi becsüs, aki ennek a vidéknek a legmagasabb intelligenciáját képviselte, s egy kicsit költőnek is tartotta magát, elmélázva nézett a leeresztett redőnyre:

— Prófán lelkek — mondta — nem látjátok, milyen borzalmas kép ez. Nem látjátok, olyan ez az ajtó, vagy mint a hivatalos nyelv nevezi görredőny, mondom, olyan ez a görredőny, mint egy kriptabejárat. Kriptabejárat, igen. Tessék elhinni, egy ajtó, amely még délben is zárva van, nem lehet más, mint egy kriptabejárat. Az ilyen ajtót csak fáklafénynek nyitják meg és áradnak belőle az élet tragédiái...

— Ugyan kérem — nevettek az asszonyok, akik különben rendszeren ábitatosan hallgatták a zálogházi becsüs prózában elmondott költeményeit — egészen másról van itt szó. Kalandozik a menyecske.

— Vagy talán megkoptak egy kicsit az arany fogai. Reperálni kell.

A becsüs szavalni akart még, de nem

A szerb bonyodalom.

Sokáig huzódott, de a legközelebbi órában már döntő stádiumba jut az osztrák-magyar-szerb konfliktus, a prizrendi affér, a melyben a monarchia nagyhatalmi tekintélye szó-szoros értelmében: becsülete forog kockán. Bár előre volt látható, hogy az európai nagyhatalmak kivétel nélkül méltányolni fogják Ausztria-Magyarország álláspontját, a mely tömören így körvonalazandó: Gazdasági, politikai és területiális kérdések, nemzetközi konferenciák, rendkívüli reunion elé terjeszthetők, de a Prohászka-eset egyes-egyedül Ausztria-Magyarország legsajátosabb ügye — a bécsi külügyminiszterium mégis várt a megoldással, míg meggyőződést szerzett, hogy a nagyhatalmak kivétel nélkül osztják-e ezt a felfogást.

És most, mikor e felől teljesen tisztába jött, az utolsó lépésre határozta el magát.

Rendkívüli követ ment Belgrádba az osztrák-magyar monarchia diplomáciai jegyzékével. Nem Ugron István belgrádi követet bízta meg a külügyminiszterium ezzel a feladattal, hanem rendkívüli követet küldött, hogy már a külsőségekben is kifejezést adjon szavának és akarata megmásíthatatlan voltának.

A monarchia rendkívüli követe már Belgrádban van. Ugy lehet, csak órák választanak el attól, hogy orvoslást találjanak azok a sérelmek, a melyek Prizrendben az osztrák-magyar monarchia tekintélyén estek és a melyek majdnem páratlanul állanak a diplomácia történetében.

Minden a belgrádi kormány józanságától függ.

A helyzet annyira éles és a hangulat olyannyira elvakult Belgrádban, hogy a fegyveres beavatkozás majdnem kikerülhetetlennek látszik.

lehetett. A borbély erőlyesen lépett föl vele szemben is, az asszonynéppel is:

— Hát kérem ez sem nem vicc, sem nem nevetni való. En reggel ötör itt álltam már az üzletemben, szemben a trafik- kal. Ezen az ajtón senki sem ment se be, se ki.

— Hohó! — zúgtak az asszonyok — ha maga nem látta, mi látjuk a dolgot. Hogy lehet valaki ilyen jámbor. Még az este elment biztosan a kicsike és elfelejtett hazajönni. Ismerjük már az ilyenfélét.

A csoportosulás egyre nagyobb lett. Észre kellett vennie a rendőrnek is, akinek közbiztonsági érzései azt sugták, hogy közbélepésével itt valami titokra kell világosságot deríteni.

— Biztos ur — szölitotta föl a borbély — a trafikosné, ugynevezett Berzen- czey Mária ma reggel nem nyitotta ki az ajtót. A közhangulat nevében szólok, amidőn ama sejtelmeimnek adok kifejezést, hogy a vasredőny mögött tragédiák rejlenek. — Biztos ur, ha nem vagyok bátor csalódní, azt hiszem Önnek itt hatóságilag kell fellépnie.

— Kötelességérzetemnek teljes öntuda- tában lévén, tessék elállani a fölszólításbeli

Az új csipke-áruházban

Nagyvárad, Kossuth-u.

Turul cipőüzlet mellett.

feltűnést keltő alkalmi áruk uri és női divatcikkekben, óriási választék keztyűk, férfi- és női gyermek eső- és napernyők, ridikülök, zürichi csipkék, aplikációk, stórok fehérneműk és kézimunkákban.

A monarchia nem vár a béketárgyalások lezajlásáig és a nagykövetségi konferencia akademikus értékű határozatait sem várja be, hanem igen rövid, záros határidőhöz kötötte a válaszadást abban az ultimátumszerű jegyzékben, a melyet a rendkívüli követ vitt meg Belgrádba.

Tudósításaink a szerb konfliktusról a következőket jelentik:

A szerb hangulat.

Zimony, dec. 14.

A ma reggeli szerb lapok igen élesen írják a monarchia ellen. A belgrádi „Tribuna” írja, hogy Ausztria-Magyarország telhetetlen kívánságaiba a független Szerbia soha sem fog beleegyezni s nem fogja tűrni, hogy neki úgy parancsoljanak, mint egy provinciának. Az osztrák-magyar monarchia sohasem fogja megtilthatni Szerbiának, hogy rokonszenvét éreztesse szláv testvéreivel.

Edl jelentése.

Bécs, dec. 14.

A külügyminiszterium Edl konzul jelentését legközelebb közzé fogja tenni. Az eddigi huzavonát azzal magyarázzák meg, hogy nem akarták a dolgot elhamarkodni. Már most is kétségtelenül meglehet állapítani, hogy Prohászktól testi bántalom nem érte. Edl konzul jelentéséből azonban megállapítható, hogy a szerbek Prizrendben a népjogokat valósággal megsértették. Nyugtalanosságra alig van ok, mert minden jel arra mutat, hogy a szerb kormány följánlja a szokásos elégtételt.

Róma, dec. 14.

Az olaszok a nagyköveti értekezleten az eddigi föltevés ellenére kívánni fogják a szerb adriai kikötő tárgyalását.

A londoni béketárgyalások.

Mialatt Egész Európa izgatottan lesi a londoni tárgyalások kezdetét, mert ettől reméli a bonyolult helyzet javulását, a görögök tovább harcolnak a haretéren. Egyelőre nem sok szerencsével.

Ugy látszik a tárgyalásokon nagy gondot fog okozni a zsákmány felosztása és nem lehetetlen, hogy ezen hajbakapnak az önzetlen szövetségesek.

Nem tárgyalnak a görögökkel.

London, dec. 14.

A békekonferenciára küldött török delegátusok azt az utasítást kapták, hogy a görög delegátusokkal Görögországnak a fegyverszünethez való csatlakozása kérdéséről tárgyalásokba ne bocsátkozzanak.

Tengeri csata.

Konstantinápoly, dec. 14.

Dróttalan táviratok jelentik, hogy a török és a görög flotta között csata folyik. A törökök helyzete a jobb, mert a görög hajók kisebb csoportokra vannak szétszétva és a törökök egységesen támadják őket.

Harc Szkutarinál.

Belgrád, dec. 14.

Szkutari előtt rövid megszakításokkal tegnapig folyt a harc. A támadók mindig a törökök és a montenegróiak a védekezésre kénytelenek szorulni. A törökök a Tabarosról igen sikeresen bombázták a montenegrói tüzérség állásait és a montenegrói ágyukat elhallgattatták.

Törökország készülődik.

London, dec. 14.

A béke delegátusok nem biznak a tárgyalás eredményében és attól félnek, hogy

a törökök meg fogják kísérelni, hogy a szövetségeseket egymás ellen kijátszák. Ide is jelentik, hogy naponkint rendkívül sok új csapat érkezik Kisásziából a törökországi haretérré, ami azt bizonyítja, hogy Törökország addig akarja a tárgyalást kihuzni, amíg elég erős lesz, hogy sikeresen folytathassa a háborút.

Görög vereség.

Konstantinápoly, dec. 14.

A belügyminisztériumhoz érkezett távirat szerint a törököknek sikerült Janinát fölszabadítani. A hadügyminisztérium is táviratot kapott, amely szerint a görög hadsereg nagy vereséget szenvedett, aminek következtése Janina fölszabadulása lett. A görög hadsereg egészen a határig vonult vissza.

A békeföltételek.

London, dec. 14.

A Daily Mail a békekonferenciának következő programját állítja föl: A balkáni államok mindenekelőtt békét fognak kötni Törökországgal és azután föl fogják osztani a Törökország által elvett területeket. A balkáni liga azt követeli Törökországtól, hogy föltétlenül engedje át a szandzsákot, Macedóniát és Tráciának azt a részét, amelynek keleti határa a szároszi öböltől egészen a fekete tengeri Midiáig egy vonalat alkot. A szövetségesek követelik továbbá mindazoknak az égei tengeri szigeteknek átengedését, amelyeknek nincs török lakosságuk. Albániát illetőleg azt javasolják, hogy autonóm tartomány legyen a szultán által kinevezett és a hatalmak által megerősített kormányzó alatt, de ragaszkodnak ahhoz, hogy egy keskeny földszívet Szerbiának adjanak.

ajánlatoktól — szolt és nagyot dörömbölt a vasrácsan.

A magyar igazságból előnyösen ismert hármás dörömbölés is teljesen válasz nélkül maradt.

Az asszonyok szeme mosolyogva ragyogott, majd gunyos fénnel csillantak össze. A hivatalos személyre való tekintettel azonban csak annyit mertek fönnhangon megköszönni:

— Persze a kicsike mondtuk . . .

III.

Fölgördült a redőny. Az emberek úgy érezték, mintha az üvegajtó nyitásánál egy kis harc keletkezett volna a átáramló tegnapi levegő nyirkos fekete hullámszája és a friss tavaszi napsugaras ragyogás között. A legkiváncsiabb asszony sem lehetett olyan türelmetlen, mint ez a rakoncátlan, neveletlen, gyerekes napsugár. Végigsurrant a kiaggatott képeslapokon, befutotta a szivaros dobozokat, benézett a pult alá, s fölsíngázott kíváncsisággal berontott az alkóvba.

Ott feküdt az asszony holtan. Szép volt, mintha egy szerelmes májusi éjszaka után találkozott volna egymással szépség és napsugár. A napsugár rajongón hajolt föléje. Vigyázva hajolt föléje, hogy föl ne ébressze, de nem tudta megállani, hogy egy csókot ne lehellen homlokára, amely olyan szép volt, amilyen szép, amilyen fehér nem lehet más, csak egy menyasszony homloka.

A rendőr komoly munkához látott. Kiszorította a betolakodókat, mindössze a borbélynét és tejesnét engedte be, mint „ténytanukat.”

A borbélyné és tejesné rettenetes percekét éltek át. Nem erre számítottak. Üres

fészket, felbontatlan ágyat reméltek, hogy elmondják:

— No lám a kicsike . . . Hát érdemes tisztességes asszonynak lenni? Nekem otthon négy gyermekem szaladgál mezitláb, a kicsike még . . . Könnyű neki mindjárt mondtuk mi.

A halott asszony jószágos arca azonban rájuk mosolygott, esőndesen szemrehányás nélkül:

— Itt vagyok, nem voltam sehol. Akartok aranyláncot, nyakkendőt? vigyétek! Rendőr ur jó lenne talán egy szivar? Igen? Tessék. Itt vannak ezek a szép száraz, ropogós, világos trabukkók. Parancsoljon. Ez uri szivar. Ilyen derék urnak, mint maga, ilyen való.

A rendőr megértette a biztatást, belemarkolt a szép ropogós trabukkókba és zsebre vágta.

Az asszonyok is sietve körülnéztek, hol lehet a nevezetes aranylánc, de nem látták sehol:

— Szegényke, mondták akkor megtisztult lélekkel — még mit nem gondoltunk róla?

— Bizony, bizony — integetett a tejesné — pedig mindjárt gondolhattam volna, hogy tisztességes nő. Igen, most már tudom, hogy az. Azt is tudom, hogy valaha jobb napokat látott.

— Oh hogyné! Ez meglátszik az arczán is — erősítette a borbély felesége.

A tejesné hazament főzni és elmesélni, mit látott.

Ketten mentek, a rendőr és a borbélyné. Előbb sikertelenül kutattak valami levélféle után.

Nem találtak semmit. Aztán újra az elhunytól indult meg a szó az ajkáról. A napsugár pedig odatévedt most az ő fejére.

Csinos, vékonyka szőke haja volt, derült, piros az arca — s a rendőr észre vette ezt.

A halott ott feküdt némán, most már teljes homályban. Csönd volt. És szolt a rendőr:

— Nagysád ma szép az idő.

— Nagyon szép.

— Jó ilyenkor sétálni.

— Igen. Tavasz van.

— Nagyon tavasz van. És tessék elhinni, hogy jobb ketten sétálni, mint egyedül.

— Jobb.

A rendőr megfogta az asszony kezét:

— Eljön sétálni?

— El.

— Szép ám élni. Ez pedig itt nem volt okos, hogy éhen halt.

Most megint visszazsált a napsugár a halott asszonynak az arcára. Az még szelidebb, még boldogabb volt. Bucsuzott:

— Isten veletek. Higyjétek meg, nagyon szép élni és még sokkal szebb sétálni. — Ketten sétálni . . . Isten veletek.

A rendőr leharapta egy britanikának a ropogós végét, kifújta, visszafordította, meggyújtotta és sűrű kék füstöt fújt a nevető napsugárba.

Még egyszer megfogta az asszony kezét s azt mondta:

— De nagysád, aztán el ne felejtsd . . .

ORSZÁGGYÜLÉS.

A képviselőház ülése.

Budapest, dec. 14.

Elnök: **Tisza** István gróf.

Az előterjesztései után

Almay Olivér a gazdasági bizottság elnöke terjesztette be a bizottság jelentését. Felolvasták az indítvány és interpellációs könyvet, amelyben újabb bejegyzés nincs.

Következett a napirend szerint

az 1913. évi állami költségvetés

tárgyalása (Tanügyi bizottság jelentése.)

Hegedüs Lóránt előadó rövid ismertetése után a javaslatot általánosságban és részleteiben vita nélkül elfogadták. (Eljenzés.)

Teleszky János pénzügyminiszter be-terjeszti az

apropriacionális

törvényjavaslatot.

Elnök megállapítja a legközelebbi ülés idejét és napirendjét, s ezzel az alig husz percre tartó ülés véget ért.

A képviselőház folyosóján ma egész délelőtt az adóreform kérdéséről volt szó. **Tisza** István gróf már fél 10 órakor megjelent a Házban és azonnal tanácskozássra vonult vissza **Teleszky** János pénzügyminiszterrel és **Lukács** László miniszterelnökkel. A tanácskozás majdnem egy óra hosszat tartott. Eközben a folyosón csoportok képződtek. Az egyik csoportban **Darvay** Fülöp, **Várady** Zsigmond, **Beöthy** Pál és **Beöthy** László, **Erdélyi** Sándor stb. voltak, s a következő párbeszéd folyt le közöttük:

Darvay Fülöp: Nekem elég volna a miniszter engedelménye, de nem elég az adófizető közönségnek.

Beöthy Pál pedig ezzel szemben helytelenít mindenféle engedelményt.

Angyal József: Az egész dolog Vázsonyi műve.

Radvánszky Antal báró: Tekintettel a jelenlegi külpolitikai helyzetre, de meg a gazdasági helyzet kedvezőtlen voltára, ez a kérdés nem Vázsonyinak a dolga, hanem az országé.

Kubinyi Géza: 48-ban a *fokososak*, most pedig a *pajeszosak* nem akarnak adót fizetni.

A diskurzusnak az elnök esengetése vetett véget. A munkapárt különben ebben az ügyben ma délben értekezletet tartott.

Auffenberg felmentése. A hivatalos lap közli azokat a királyi kéziratokat, amelyek Auffenberg közös hadügyminisztert állásától fölmenti s utódjául Krobotin Sándort nevezi ki. A király Auffenbergnek a vaskoronarend első osztályát adta és újból való alkalmazását magának tartotta fenn.

Kancellár válság Németországban. Nagy feltűnést kelt és bizonyos nyugtalanságot okoz Németországban, hogy a „Kreuzzeitung“, a német konzervatív lapja, kancellár-krízisről medítál. Állítása szerint Bethman-Hollweg kancellár lemond.

A krízis akkor nyerne aktuálisitást, ha a nemzetközi kérdések megoldásra jutnának. Bethman-Hollweg a jezsuita-kérdés miatt lépne vissza.

Városi közgyűlés.

Harmadik és utolsó nap.

Tegnap harmadik délután végre befejezték a közgyűlést.

A tegnapi tárgyalás központja a város ingatlanainak tüzbiztosítása volt. Óraszámra vitatkoztak, hogy mely intézeteknél biztosítson a város s az egész vita nagyon is kidomborította, hogy a közérdeknek legkevesebb köze volt a biztosító társaságok üzletéhez.

Végül is a tanácsot leszavazták s nem magyar biztosító intézet ajánlatát is figyelembe vették.

A szavazás után igen sokan eltávoztak és így a hátralevő igazán közérdekű ügyek tárgyalásánál nagyon lepadt a bizottsági tagok száma. De hát nehéz idöket élünk s nem esuda, ha első az üzlet.

A közgyűlés lefolyása a következő volt:

Hlatky Endre főispán elnökölt.

Az előző napi jegyzőkönyv hitelesítése után a városi ingatlanok tüzbiztosítására került a sor.

A tanács azt javasolta, hogy a négy hazai biztosító intézet, az Első magyar, a Hazai, a Fonciere és a Magyar-Francia biztosító társaság között felosztva, az Első Magyar ált. bizt. társasággal kösse meg a város 1913. jan. 1-től a szerződést.

Dr Stokker József nem fogadja el a tanács javaslatát, hanem a legolcsóbb ajánlatot tevő, a Hungária ajánlatát fogadja el azzal, hogy a csendőrskola és a honvédtűzérlektanya épületeit annak idején a mostani kules szerint köteles biztosítani. A többi kartelben van, ezért nem fogadja el azokat. A különbözet 12 év alatt minthogy 12000 korona, ennyit nem szabad eldobni. Nagyobb biztosításnál minden biztosító intézet viszont biztosít. Követeljük meg a Hungáriától, hogy a biztosítás 50 százalékát a város javára viszontbiztosítsa.

Hlatky Endre főispán elnök félbeszakítja szónokot, mert most jött tudomására, hogy a Hungária, valamint a Gazdák biztosító szövetkezete pótbeadványokat adtak be. Ezeket felolvastatja.

A Hungária biztosító intézet pótbeadványában rámutat, hogy igen sok város milliókra menő biztosítást kötött vele. Felajánlja, hogy viszont biztosítási kötvényeit leteszi a város pénztárába.

A Gazdák szövetkezetének bizt. intézete pótbeadványában kijelenti, hogy évenként 10 százalékot visszafizet a tüzoltó-alapnak a biztosítási díjból s hogy ajánlatát a színházra évi 200 előadásra tul is fentartja.

Dr Stokker József fentartja az előbb tett indítványát, hogy a Hungáriával biztosítson a város.

Weisz Lajos kifogásolja, hogy a felosztásnál a tanács oly kivételes előnyökben akarja az Első Magyarat részesíteni. A nem magyarországi biztosító intézeteket mellőzni nem szabad. Más egyenrangú bizt. intézetek is vannak, ezért indítványozza, hogy a város háromnegyed részben a Foncier-rel szerződjön s ezeken kívül szerződjön egynegyed részben az Adriával, a Generalival és az Első magyarral.

Gábel Jakab nem fogadja el **Stokker** indítványát, de a tanács javaslatát sem. Ajánlja a trieszti Generali bizt. intézetet és az Adriát; ezeknek is van magyar igazgató-

ságuk és sok magyar hivatalnokuk. Indítványozza, hogy első sorban a Hazainál, azután 2-od sorban a Trieszti Generalnál, az Adriánál és a Foncierenél biztosítson a város.

Dr Agoston Péter helyteleníti, hogy csak most terjesztették elő a dolgot, holott dec. 31-én lejár a biztosítás. A hivatalos lap nem nyújt elég felvilágosítást, holott az a kérdés nagy tanulmányt igényel. Első sorban a felett kellene határozni, hogy csak magyar intézetnek akarják-e adni s milyen a megbízhatóság. Fejtegeti, hogy melyikkel biztosítson a város. A maga részéről első sorban a magyar intézeteket pártolja. Az, hogy magyar igazgatóságuk van egyeseknek még nem elég, ha vagyona nagyobb részben külföldi értékekben van. A triesztinek és az Adriának van olyan érdekeltsége, hogy külföldinek nem mondhatjuk s ezeket figyelmen kívül hagyni nem lehet. Indítványozza, hogy az Első magyar, az Adria, a Fonciere, Trieszti, Hungária és Gazdák szövetkezeténél biztosítson a város.

Lukács Géza a tanács javaslatát fogadja el. Fejtegeti, hogy egyes magyar intézet részvényei külföldön vannak jó részben, mert ezek jó intézetek. — Az Adria és Trieszti nem itt alakultak s a nagy kasszájuk külföldön van. A magyar intézetek mellett van s különösen a Gazdák Szövetkezetét emeli ki. A kartelt szövetkezetekkel kell letörni. Hosszasan foglalkozik a Gazdák Szövetkezetével. Végül indítványozza, hogy vegyék le a kérdést a napirendről s pontos számításokat tegyenek, amelynek alapján a rendkívüli közgyűlésen határozzanak. Ha a német társaságok ajánlatát is figyelembe veszi, akkor meg fogja felebezni.

Sas Ede állott fel szólásra. (Zaj. Szavazzunk!) A tanács javaslatát fogadják el, de kéri, hogy indokait terjessze elő a tanács.

Szűcs Géza jót áll a kiszámításért. A gazdák szövetkezete tévesen tette meg ajánlatát. **Lukács** ajánlatát elfogadja, hogy később döntsenek.

Komlóssy József fejtegeti, hogy a biztosító intézeteknél a kartell nem oly veszélyes, mint más dolognál. Az Első magyarban van legtöbb biztosíték. Négy magyar intézetnél biztosítson a város, mint a tanács javaslatában van.

Dr Thury László kifejti, hogy a dolog sürgős s ezért indítványozza, hogy felebbezés kizárásával hozzák meg a határozatot.

A tanács javaslatát nem fogadták el, hanem elhatározták, hogy egyenlő részben a Fonciere, Adria, Generali, Első magyar és Hungária intézetekkel szerződjék a város, még pedig felebbezés kizárásával.

Ezután a még hátralévő ügyeket tárgyalták.

Kasztor Gizella magánóvoda tulajdonosnő segélyét 800 koronáról 1600 koronára emelték fel.

A köztérvelési ügyekre vonatkozó tanácsi javaslatokat elfogadták.

A 1. szert. káptalannal a kövezet- és vásárvámra az egyezséget elfogadta a közgyűlés.

A városi árvaház szabályrendeletének módosítását elfogadták.

Az állandó sorozó bizottságba elnökül **Bordé** Ferencet, tagokul **dr Mayer** László főorvost, helyettesül **dr Nemes** Arontb. főorvost, **Eleméry** Ferenc tanácsnokot, **Hanko-**

N a g y v á r a d i

Tisztviselők Fogyasztási Szövetkezete Rákóczi-ut. 6. szám alatt az Orsolya-zárda épületében
fűszer-, csemege-bor és gyarmatárukban
Telefon 769. sz. legolcsóbb bevásárlási forrás. Telefon 769. sz.

vits Ferenc és Kriszta Sándor biz. tagokat választották.

Az adófelszámolási bizottságba dr Mihelyi Adolfot és dr Stokker Józsefet küldték ki.

Bejelentette a tanács, hogy az új városi törvény értelmében 1913. január 1-től Molnár Imre m. kir. gazdasági felügyelő szavazattal bíró tagja a város törvényhatóságának.

Tudomásul vették.

A közgyűlés este 6 órakor véget ért.

Romantika az uralkodó házban.

A hivatalos lap közli a következő eljegyzési hírt: Eleonóra főhercegnő 6 cs. és kir. fensége, Károly István főherceg ur 6 cs. és kir. fenségének és Mária Terézia főhercegeasszony 6 cs. és kir. fenségének legidősebb leánya, évek óta tartó vonzalmát követve, 6 cs. és apostoli királyi Fenségének tudtával és fenséges szüleinek beleegyezésével 1912. évi szeptember havában jegyet váltott ns. Kloss Alfonz sorhajóhadnagyval. Eleonóra főhercegnő minden őt megillető jogosítványról és igényről önként lemondott. Az esküvő a legszerosabb családi körben január végén lesz.

Ennek a szűkszavu hirnek romantikus, kedves háttere van.

A vőlegény, Kloss Alfonz, 1880-ban született és most harminckét éves. 1899 július elsején lépett be a haditengerészetbe, 1902. május elsején zászlós és 1908. november elsején sorhajóhadnagy lett. Egyik öccse is tengerésztiszt. Kloss bajtársai nagyon szeretik. Már hadapród korában korrekt és kifogástalan viselkedésével megnyerte mindenkinek szimpátiáját. Nagyon szép férfi, a ki a társaságban férfias arcával és szép alakjával föltűnést keltett. Menyasszonyával a Ronevska jacton ismerkedett meg, a melyet többször vezetett. Ismeretségük már négy év óta tart és a tiszt sűrűn fordult meg Károly István királyi herceg családjában. Eleonóra királyi hercegnő néhány hónappal ezelőtt egy Bécsben élő királyi hercegnőnek megírta, hogy egy tengerésztisztet szeret és hogy el van tökélve, hogy ennek a tisztnek felesége lesz. Ez a szerelem volt a döntő ok, emelyért a király egybekelésükhöz hozzájárult.

Eleonóra királyi hercegnő tavaly télen ródlizás közben szerencsétlenül járt s ez alkalommal több sérülést szenvedett.

Károly István királyi hercegnek másik két leánya is rangján alul ment férjhez. Renata Mária királyi hercegnő Radzivil hercegnek, Mechtildis királyi hercegnő Cartoriszky hercegnek lett felesége.

Az Alkotmányt

megveheti naponta, vagy előfizetheti, ugyszintén az

„Élet“, „Nagyasszonyunk“ „Zászlónk“ és „Kis Pajtás“-t

a Hegedüs Hirlapirodában

Rákóczi-ut 5. — Telefon 1301.

BAJBAN

az élesdi tüdővész-szanatórium.

Biharvármegye kies fekvésű községében Élesden, az ottani Tüdővész ellen Védekező Egyesület szanatóriumot építettett rengeteg költségen s fáradságos és kemény munka után.

Pár éve, hogy megindult e mozgalom, s megalakult az egyesület, amelynek Bérczy Imre élesdi főszolgabíró lett az elnöke. E mozgalomnak köszönhető, hogy felépítették a szanatóriumot, amely most anyagi gondokkal küzd. Ennek nem a vezetőség az oka, hiszen a vezetőség mindent elkövetett, hogy a végpusztulástól megmentsse a szanatóriumot, de hiábavaló volt minden küzdés a mostoha bánásmóddal szemben, amelyet még a hatóságok is éreztettek.

A szanatóriumnak annyira felszaporodott a kiadása, hogy képtelen volt a vezetőség a jövedelemből fedezni, az állam által kilitásba helyezett államsegély pedig késett. Az egyesület vezetősége kölcsönt vett fel, még pedig két helyről is: a Biharkörösvölgyi takarékpénztárból és Biharvármegye árvaszékének gyámpénztárából. Az egyesület vezetősége abban a hitben volt a kölcsön felvételekor, hogy az államsegély rövid idő múlva ki lesz utalva s ekkor kifizetik a kölcsönöket. Azonban ez a számításuk nem vált be s az államsegély kiutalása késett.

Időközben a kölcsön váltója lejárt s a Körösvölgyi takarékpénztár megsürgette Bérczy Imrénél a váltó rendezését. Bérczy Imre felküldte a váltókat a vármegye alispánjához, hogy ennek az alapján sűrűsse meg a miniszteriumban az államsegély kiutalását.

A bank várt a tartozás rendezésével, míg ismét hónapok teltek el. De végre is megsokalta a várást és ismét felszólította Bérczy Imrét, hogy 8 napon belül rendezze a váltót, mert egy hónapokon át húzódó rendezetlen lejáratot függőben tartani nem lehet. E levelet november 28-án ismét beküldte a főszolgabíró az alispánhoz, hogy sűrűssen intézkedjék az államsegély kiutalásáért.

Az alispán december hó 2-án értesítette a főszolgabírót, hogy a miniszter már kiutalta az államsegélyt, de a szanatóriumot terhelő tartozást csak akkor fizeti ki, ha begigazolja az egyesület, hogy a kölcsönt a szanatórium fentartására és a betegek szanatórikus kezelésére fordították. Bérczy Imre főszolgabíró erre tegnap beküldte a szanatórium számadását. A számadás szerint 8179 korona 97 fillér bevétele s ezzel szemben 10788 korona 62 fillér kiadása volt a szanatóriumnak. Tehát 2608 korona 65 fillér tulkiadás. Hozzávéve ehez az előző két évi hiányt, az az tulkiadást: 9635 korona 65 fillérrel adott ki többet 3 év alatt az egyesület, mint amennyi bevétele volt. A tulkiadást a kölcsönökből fedezték. Ezért van most 14056 korona adósága a szanatóriumnak.

Az egyesület a vármegye árvaszékének gyámpénztárából is vett kölcsönt s ezt is képtelen fizetni, az árvaszék pedig sűrűgeti a tartozás rendezését. Az alispán és az árvaszéki elnök megegyeztek, hogy hogyan fogják rendezni e kölcsönt. A megegyezés értelmében utasította az alispán Bérczy Imre főszolgabírót, hogy a következőket kérje a vármegye törvényhatóságától.

1. A 16000 korona árvaszéki kölcsön 1912. évi hátralékos törlesztése és kamata fejében 840 korona 90 fillért, az 1913. évben behajtandó fél százalékos, közegészségügyi pótdoból fizessen ki a vármegye és pedig, mint vármegyei segélyt; de mert a tartozás december 1-ig rendezendő, az alispán előlegezze ez összeget az államsegélyből.

2. Kérje Bérczy Imre főszolgabíró az árvaszéket, hogy a kölcsönt nem 10, hanem 20 éven át fizesse vissza.

Az egyik árvaszéki intézkedésnek a végén élénken tiltakozik az alispánnak az árvaszék diszkrecionális jogába való be-

avatkozása ellen az árvaszéki elnök. Ebben kizárólag az árvaszék határoz — írja az árvaszék — s erre vonatkozólag utasítást nem adhat a vármegye. Tévedésnek tartja az árvaszék az alispáni rendelet erre vonatkozó részét.

HUMOR.

*

A JÓ ZSEBKÉS.

— Kérek egy finom zsebkést.

— Hány pengéje legyen?

— A penge mellékes, csak dugóhúzó legyen benne.

*

A KÖRORVOS.

— Ennek a vidéknek rettentően egészségtelen a levegője.

— Lehet, de én azért csak itt érzem magam igazán kitűnően.

— Valami titkos szere van talán?

— Nem. De én vagyok az idevaló körorvos.

*

BOSSZU.

Férj: Azt mondd, a szomszédságbeli asszony pletykákat csinál rád? Majd elintézem én ezt az ügyet!

Feleség: Helyes. Tudod mit? Végy nekem egy új kalapot, hadd pukkadjon tőle!

*

A KIS ÖNZŐ.

— Soha ilyen pompás évet, mint ez az 1912. volt! Pompás! kitűnő! bárcsak ilyen volna valamennyi!

— Talán bolond tisztelt uraságod?

— Nem; esernyőcsináló vagyok.

*

SZÉP HÁZI BÉKE.

— Mikor Jenő husz év előtt elvette Irmát, megegyeztek, hogy ha az egyik fél haragos és lármát csap, a másik hallgatni fog, így leghamarább helyre áll a csend és béke.

— És — sikerült?

— Szegény Jenő husz év óta egy szót sem szőtt idáig.

*

SZABATOSABBAN!

— Hogy van a mi öreg cimboránk Jankó?

— Szegény ember, végre megszabadult hosszas szenvedéseitől.

— Ki halt meg: ő-e vagy a felesége.

A kordon és a kilitások visszavonása. A statáriális javaslatok parlamenti tárgyalása előtt azt rebesgették, hogy az ellenzék kizárását visszavonják s így a javaslatok kordonmentes Házban kerülnek napirendre.

A statáriális javaslatok tárgyalása előtt megjelent Lukács László miniszterelnöknél Kelemen Samu képviselő s azt a következő tervet adta elő, hogy:

Adjon alkalmat a képviselőház az egész ellenzéknek, a parlament minden egyes tagjának, hogy a rendkívüli időben a rendkívüli javaslatokhoz hozzászólhasson, azokról szavazhasson, egyszóval törvényhozói hivatását teljesítse.

A kordonnak, a rendőröknek eltávolítását a Ház rögtön elhatározhatja.

A miniszterelnöknek megtetszett a terv,

de azt válaszolta, hogy mivel a képviselőházi elnök intézkedési körébe vág, Tiszával fogja megbeszélni.

Még aznap délután négy és öt óra közt találkoztak hárman: Lukács, Tisza és Kelemen Samu. A terv Tiszának is tetszett, mindazonáltal kijelentette, hogy a jelenlegi politikai viszonyok közt nem tartja elfogadhatónak. Nem pedig azért, mert az ő részük-ről ingadozást jelentene.

A művésznő szobaleánya és Plesz Vilmos bankói.

Plesz Vilmos neve nagyon sűrűn fordul elő a rendőrségi krónikákban.

Vakmerő sipista, aki állandóan foglalkoztatta a detektíveket, s most, hogy elfogták, meglehetősen gaudiummal üdvözölték a rendőrségen. Le akarnak vele végleg számolni s hosszabb időre akarják az ügyészség vendégszeretetébe ajánlani.

Ez valószínűleg sikerülni is fog, mert tegnap a lecsukott Plesz Vilmos olyan valamást tett, amivel nemhogy enyhítette volna helyzetét, hanem még súlyosabbá tette. Először ugyanis azt mondotta, hogy a bankókat, amelyeket nála találtak lopta. De nem Váradon, mert Váradot nagyon szereti.

Több mint 400 korona duzzasztotta zsebeit. Tegnap délelőtt azonban más világitását adta a bankók réjtélyes ügyének, amely eléggé bonyolult és ha valóban igaz, akkor eléggé szenzációs is.

Azok, akik ismerik a nagyváradi bűnkrónikát, valószínűleg emlékeznek még arra, hogy ezelőtt másfél évvel Étsy Emilia művésznő szobaleánya a nyílt utcán kétszer arcul ütötte ezt a Plesz Vilmost, aki fenyegető levelet irt a csinos leánynak. Akkor elitelték és el is került Nagy-Váradról.

Azóta bolyong a nagyvilágban. Sem a két tüzes pofont, sem a szép szobaleányt nem tudta elfelejteni és elhatározta, hogy csak akkor jön vissza, hogyha gazdag lesz. Komoly szándéka volt feleségül venni a szobaleányt s ezért minden utat-módot felhasznál arra, hogy pénzhez jusson.

Ehrlich Imre hallgatta ki a rovott multu embert, akit a pezsgő mellől hozott be Dienes detektív. Szórta a pénzt s megüzente ideáljának, hogy itt van, eljött érte.

Az ideál nagyon megörült s értesítette a rendőrséget. Mikor aztán így minden reménye letört a modern betyárnak, akkor jelentkezett, hogy töredelmes és őszinte valamást tesz.

Rablóbanda a vonatokon.

Elmondta Plesz, hogy ezt a sok pénzt nem lopta, hanem hamiskártyán nyerte. Nyiregyházán szervezett egy bandát, amelynek tíz tagja van. Felosztották egymás között a főbb vonalakat s nap mint nap beszállították a zsákmányt a közös tanyára s azon minden éjszaka megosztottak.

Pontos adatokkal is szolgált, amelyeket egyelőre titokban tartanak. Főleg a budapest—miskolci—szerencsi vonalon garázdálkodtak s most Bodó László rendőrfelügyelő több mint 20 táviratot küldött különböző állomásokra. A rendőrség meg akar győződni az adatok valóságáról.

A hamiskártyázást főleg nagypénzü kúpecekkal üzték. Nem lehetetlen, hogy a napokban szép kis társaságot fognak össze, ami igazán nem ártana, hiszen annyi gazemberség történik a vonatokon. Minden esetre feltűnő manapság az a körülmény, hogy bár a kupékban miniszteri rendelet értelmében nem szabad szemmiféle kártyázást megütni, mégis a kalauzok soha jelentést nem tettek. Vagy bizonyára nem látták. Így aztán igazán rablóbandák fognak utazni valamennyi osztályon.

Bárczy lemondott a helyettes főpolgármesterségről. Bárczy polgármester tegnap a déli órákban megjelent a képviselőházban, Lukács miniszterelnököt kereste. A miniszterelnöki szobában ekkor Tisza István, Khuen-Héderváry, Dániel Gábor és Vojnich István bevonásával tanácskozás volt.

Az értekezlet végeztével kijött a miniszterelnök Bárczyhoz és közölte, hogy határozatát csak a pártértekezlet után tudhatja vele.

Bárczy tudomásul vette és főlhajtott a belügyminiszteriumba Jakabffy államtitkárhoz. A polgármester közölte Jakabffyval, hogy helyettes polgármesteri megbízásától a jelen viszonyok között lemond és hogy mint Budapest székesfőváros polgármestere a munkapárt értekezletének határozatát át nem veszi. Ezzel eltávozott az államtitkártól.

A Tiszántúl naptára.

Örömmel jelentjük olvasóinknak, hogy a keresztény közönség körében megindult sajtóakció egyre szebb és szebb gyümölcsöket terem. Lapunk terjed, családi kör, családi kör után nyílik meg előtte s egyre több keresztény lélekben fakad visszhang a keresztény gondolat hívó szavára.

A mi közönségünk megértette a kor hívó szavát, mely a sajtó fontosságára tereli lelkeket figyelmét. Pár hónap alatt százakra menő új sereg gyűlt a keresztény sajtó zászlaja alá s azóta is előfizetőink maguk a lap legbuzgóbb terjesztői.

Ennek viszonzásául a szerkesztőség is igyekszik minden tekintetben kifogástalan lapot adni olvasói kezébe. Az újság nagyobb terjedelme fokozott munkával jár, de ezt a nagyobb munkásságot kész örömmel fejtjük ki, mikor ellenértékét megtaláljuk a közönség fokozódó elismerésében.

Elhatároztuk azon felül, hogy ujévi ajándékkul kiadjuk a

Tiszántúl naptárát.

Ma már csaknem valamennyi lap ad naptárt olvasóinak. Sajnos, a naptárak nagy része ugyanolyan, mint a hitellenes sajtó: nem méltó arra, hogy keresztény család asztalán helyet foglaljon. A

Tiszántúl naptára

ebben a tekintetben is kifogástalan lesz; nemesak diszes kiállítása, hanem tartalmának előkelő színvonala és korrekt keresztény szelleme is garancia arra nézve, hogy olvasóink szeretettel fogják fogadni.

Kérjük ismételtlen olvasóinkat, terjesszék lapunkat minél szélesebb körben; a hány új előfizetőt szereznek a keresztény sajtónak, annyi új őrtüze lobban fel a keresztény Magyarország egyre növekvő táborának.

..HIREK..

A Katholikus Népszövetség mai ünnepélye.

A Katholikus Népszövetség mai ünnepélye iránt minden téren nagy érdeklődés nyilvánul meg. Az ünnepély mint a Tiszántul megírta a *premontrei főgimnázium* disztermében lesz megtartva.

Az ünnepély műsora a következő:

1. Nyitány, előadja a *Kath. Legényegylet* zenekara.

2. A fogyasztási szövetkezetekről; előadás, tartja *Kiss Bertalan*.

3. Karácsony éjszakáján; melodráma, szövege *Kisfaludytól*; zenéjét szerezte: *Hackl N. Lajos*; szavalja *Tuka Ölgyka*, zongorán kíséri *Resch Mihály*.

4. *Peterdy Sándor*: A nők ellensége; monológ, szavalja *Fleisz Elek*.

5. Vallásos öntudat; szónoki beszéd, tartja *Szent-Királyi J. Zoltán*.

6. Induló, előadja a *Kath. Legényegylet* zenekara.

Az ünnepély d. u. pontosan fél ötkor kezdődik.

A meghívó belépti jegyül is szolgál s kívánatra vagy a meghívó, vagy a tagsági igazolvány felmutatandó.

Belépti díj nincs, de szíves adományokat a Népszövetség céljaira köszönettel fogadnak.

*** József főherceg életveszélyben.** Tegnap hajnalban József főherceg életveszélyben forgott. Katonai szemlére ment automobilon a Külső Soroksári-uton. A sofför a sötétségben nem vette észre, hogy egy villamos közeledik az automobil felé. Már csaknem összeütközéstől lehetett tartani, amikor a sofför, megtartva lélekjelenlétét, hirtelen elkormányozta az automobilt, mely nekiment egy lámpaoszlopnak. Az automobil megsérült, de József főhercegnek szerencsére nem történt semmi baja és tovább folytatta útját.

*** A jogügyi bizottság ülése.** Nagyvárad város jogügyi szakszövetsége folyó évi december hó 16. napján, délután 4 órakor, a Városháza I. emelet 35. számú termében bizottsági ülést tart. Ez alkalommal a következő ügyek kerülnek tárgyalásra: 1. A fizetésrendezésre vonatkozó szabályrendelet módosítás. 2. A családi pótlékról szóló szabályrendelet.

*** Vetítőest a Kath. Körben.** A Katholikus Kör keddi vetítőestélyén dr *Karácsonyi János* kanonok folytatja előadását a *Szentföldről*. Ez alkalommal a szentföld azon részeit fogja bemutatni az illusztris előadó, amelyek Karácsony ünnepével vannak összefüggésben. *Bethlehem*, *Názareth*, *Jerichó*, *Genézaret* gyönyörű vidéke fog megelevenedni a fehér vásznon. A vetítőelőadás pontban 6 órakor kezdődik.

*** A főpénztárnok személyi pótléka.** Nagyvárad város törvényhatósági bizottsága még december hó folyamán renkivüli közgyűlést tart, amelyen a városi tisztviselők fizetésemelés iránti kérvényeit is tárgyalják. A kérvények között van *Papoczy Ferenc* főpénztárnok beadványa is, amelyben rámutat, hogy a pénztári személyzetet 30 év óta nem szaporították s annyi dolog van, hogy a hivatalos órák alatt nem végezheti

el s este fél 9 óráig a hivatalba kell lennie sokszor. A gyámpénztárt is neki kell kezelni, míg más városban az külön van. Kéri a törvényhatóságot, hogy részére 2000 korona személyi pótlékot szavazzon meg a törvényhatóság.

*** A nyilvános könyvtár mult heti forgalma.** A nyilvános könyvtárban a mult héten 851 látogató fordult meg. Még pedig:

Vasárnap	Hétfő	Kedd	Szerda	Csütörtök	Péntek	Szombat	Összesen
156	112	115	122	96	16	134	851

A látogatók között volt 567 diák 128 iparos, 62 tisztviselő, 55 kereskedő, 12 főiskolai hallgató, 6 joghallgató, 5 művész, 4 tanító, 5 drogista, 3 varróleány, 2 háztartásbeli, 2 masamódeleány. Olvastak összesen 867 kötet könyvet. Ezek közül szépirodalmi mű 480, tudományos mű 159, folyóirat 228. A felnőttek olvasóterme megnyílt, itt a hirlapteremben 18 különböző tartalmu folyóirat áll a közönség rendelkezésére.

*** Lemondanak a belényesi rendőrök.** A belényesi rendőrök szám szerint nyolcan legközelebb megfognak válni állásuktól, mert nincsenek megelégedve fizetésükkel. A rendőröknek, kik mindnyájan családos emberek, egyenként havi 50 korona fizetésük van. Ebből nem tudnak megélni, de máskülönb sines arányban a fizetésük azzal a nehéz szolgálattal, amit ezért a pénzért teljesíteniök kell. Eddig mindig várták a képviselőtestülettől, hogy javítani fogják a fizetésüket, azonban ez az óhaj nem teljesült. Most aztán utolsó lépésre határozták el magukat a rendőrök. Közös kérvényt adtak be a képviselőtestülethez, a melyben bejelentik, hogy ha január 1-ig nem rendezik fizetésüket, úgy január elsején megválnak állásuktól. Tudósítónk jelentése szerint januárig nincs módjában a képviselőtestületnek a fizetésrendezést tárgyalni, így nincs kizárva, hogy januárban rendőr nélkül marad Belényes.

*** Kilencven ezer koronás karácsonyfa.** A legdrágább karácsonyfa, amely valaha a világon volt, 1878-ban állt a londoni Kristály-palotában. Mesterségesen összeállított karácsonyfa volt, a magassága 120 láb és sok, kicsiny fenyőfából oly ügyesen állították össze, hogy egyetlen, monstrozus fenyőnek látszott. Egész London csodájáért járt. A mesészerű nagyságán kívül akadt még bámulni való rajta elég. Nem kevesebb, mint 25.000 tárgy, játékszer, zászló, édesség csüngött rajta. Az ára kerek kilencven ezer korona volt. Egy angol lap most megemlékezik a rengeteg karácsonyfáról és méla resignációval teszi hozzá, hogy habár a fenyőfákat Skóciában szerezték, a diszket már Németországban vásárolták.

*** Hová lett a szinlaposztó?** Belényesben legutóbb a Krasznay Ernő társulata szórakoztatta a közönséget. Mikor a társulat elbucszott, búcsút mondott a szinlaposztó is. Dávid Mihálynak hívták a derék legényt, aki szorgalmasan hordta mindennap a szinlapokat. Most, hogy utra készült a társulat ő is végig járta azokat a helyeket, a hova szorgalmasan hordta a szinlapokat és tartotta a markát a szinlapok ellenértékéért. Mindenütt kifizették a pénzt. Ezzel a pénzzel természetesen be kellett volna számolnia Dávidnak, e helyett azonban a legelső vonattal a nélkül, hogy a társulattól elbucszott volna, Nagyváradra utazott. A hűtlen szinlaposztó ellen feljelentést tettek a csendőrségen.

*** Fehér kabaré a babakiállításán.** A babakiállításnak kapui ma nyílnak meg utoljára Nagyvárad társadalma előtt, amely állandóan zsufozva tartotta a megyeháza termeit. És amint az alábbi műsorból kitűnik, a kiállítás agilis rendezősége erre a napra tartotta a kiállítás műsorán ak legfényesebb pontját. Így nem nehéz megjósolni, hogy az utolsó nap úgy érkelesileg, mint anyagilag koronája lesz eddigi gazdag sikereknek. A gyermekbarát egyesület babakiállításán (vármegyeházán) ma vasárnap délután rendezendő fehér kabaré estély műsora:

1. Pompadur asszony macskái. Humoros quartett-intermezzo. Előadják: Pompadur (sopr) Hönigsberg Erzsike, Házi ur (baryt) Karácson József, 1-ső cica (2 sopr) Kazay Magda, 2-ik cica (alt) Karácson Ellus.

2. Tangó-argentín. Bemutatja: Ternyei Editke Révész Árpád táncanár ural.

3. Kabosné és Babosné. Tréfás kétszólamu ketős. Előadják: Gerő Magdus és Patzkó Sárika. Zongorán kíséri: Patzkó Aladárné.

Az egér. Enekes Vigjáték, Mozart, Nikolai, Weber Denizetti operák dallamaival. Előadják: Mici, Palánkai Margit. Elli, Hönigsberg Erzsike. Igazgatónő, Schmiedt Magdi. Juci, szobaleány Rónay Margit. Intézeti növények: Peiser Stefike, Korn Margit, Mártonffy Márta, Petrócy Alice, Mandel Ilonka, Bagossy Viola, Kovács Gizike, Szűcs Lilike. Záró jelenetben énekelnek: Kelepecz Erzsike, Tölczel Mariska, Sas Pirike, Steinhacker Adica, Mór Margit, Kiss Ilke, László Vilma, Schönberger Emmy, Ternyei Edith, Bernstein Olga, Sztaril Magdus, Perlesz Emmy, Barna Klára, Barta Ninus, Gerő Magdus, Bock Erzsike, Márkely Etus, Rónay Olga és Böske, Debreceny Mariska, Pásztor Irénke, Szűcs Lilike, Markovits Margit, Rác Sárika, Bányai Erzsike, Rozsly Irma, Klein Böske, Patzkó Sárika, Lány Erzsike. Az Egér énekszámait zongorán kíséri: Végh Margitka

The Dandy's walk. Előadják: Palánkay Margit és Révész Árpád, táncművész ur. Kíséri: Bagossy Olga. Conferencier: Gyémánt Zsigmond. Az énekszámokat betanította: Patzkó Aladárné, olaszii polg. leányisk. énektanárnője.

Kezdeté este 5 órakor. Belépti-díj 1 korona. Az állandó jegyek érvényesek. Ma d. e. 10—1 óráig a kiállítás megtekinthető csekély 20 fillér belépti-díj mellett is. Ugyancsak a délelőtti órákban fogják a megmaradt babákat igen olcsón árusítani.

*** Menekülnek a katonaság elől.** A pozsonyi határrendőrség három kivándorolni igyekvő biharszentlázári illetőségű egyént letartóztatott s megbüntetésük után, miután egyiküknek sem volt utlevele, Nagyváradra toloncolt. Nevezetesen Orosz Mihály, Rác György és Szilágyi György eséplőgéptulajdonost. Mindannyian hadkötelesek. Midőn kikérdezték őket, előadták, hogy mindannyian családos emberek, de a háborútól való félelmük vezette őket a szökésre. Az utra magukkal vitt pénzüik meglehetősen megapadt, mert összesen csak 160 koronával rendelkeztek. Illetőségi helyükre toloncoltattak. Valószínű, hogy kivándorlási ügynököknek lettek áldozatai, mert nekik Bécsbe kellett volna utazniok. Ezt azonban nem voltak hajlandók a szökevények beismerni.

*** Uj drogueria.** Farkas István, az Órangyal gyógyszerár volt tulajdonosa a Rákóczi-uton, a Rimanóczy bérházban fényes berendezésű gyógyáru kereskedést nyitott, amely a fővárosi drogueriákkal bátran kiállja a versenyt. A pompásan berendezett gyógyáru, vegyszer és illatszert kereskedés kedden, december 17-én nyílik meg. Az új üzlet felszerelése a legmesszebbmenő s legmodernebb hygeniai követelményeknek teljesen megfelel. A fényes berendezést nagyvárad iparosok készítették, egyik fővárosi iparművész tervei szerint s az valóban iparművészeti remek. Farkas István gyógyszerésznek és személyzetének kiváló tapasztalatai és szakképzettsége már magában véve is garancia arra, hogy az új drogueria kitűnően fog prosperálni.

*** Köszönetnyilvánítás.** Megható módon adott kifejezést egy sokat szenvedő beteg előkelő nagyvárad urnő Vass Erzsébet, Kriza Akos pénzügyőri felügyelő özvegye: vallásos buzgóságának és szenvedései között is a Gondviselés iránti törhetlen bizodalmanak. Gyönyörű cérna-csipke kézimunkát küldött egy miseing díszítésére és ugyanilyen remek kivitelű csipke kézimunkát oltárelő (antependium) céljaira. A nagyvárad olasz-i plébániai templomban esküdtött negyed századdal ezelőtt, ennek emlékére küldötte a plébános kezeihez, gyönyörű, sajátkezü munkáját. Vajha a jó Isten minél előbb visszaadná egészségét a régóta szenvedőnek és tökéletes gyógyulás után saját szemével gyönyörködhetnék az olasz-i templomot ékesítő munkájában. Hálas érzésekkel kéri erre a Mindenható Istent Imrik S. Zoltán plébános.

*** Öngyilkosság.** Derecskei tudósítónk jelenti, hogy ott tegnap harmadszor kísértette meg Rác Anna az öngyilkosságot. Előzőleg egyszer zsiros szódával akarta megmérgezni magát, egyszer felakasztotta magát, de mind a kétszer még idejében észrevették és megmentették. Tegnap a házpadlására ment fel a leány és ott a szarufák egyikére akasztotta fel magát. A megdondatlan leány eselekedetét későn vették észre, amikor már megvolt halva. Az öngyilkosság oka szerelmi bánat.

*** Hamis ékszerek egy zálogházban.** Belényesben Orenstein zálogházában a mult héten tartották meg hatóságilag a visszamaradt és ki nem váltott zálogtárgyakat. Jellemző volt a mai nehéz pénzüviszonyokra az a rengeteg zálogtárgyhalmoz, mely alig ment el a kölcsön adott összegek erejéig. Akinek azonban volt pénze, az lázasan licitált a tárgyakra és jó vásárt csinált. Az árverelők között volt a Várady-féle kávéháznak a kasszirője és főpincére is. Kinek legyen pénze, ha még a főpincérnek sem. Ketten ki is válogattak egy csomó csillogó kövü gyűrűt, függőt és egy séreg más apró ékszert. Különös előszeretettel vásárolták azokat a tárgyakat, a melyekben kövek voltak. Az árverelés után mindenkinek dícselkedve mutogatták az ékszereket. A laikus emberek gratuláltak a jó vásárhoz. A sok laikus között azonban akadt egy néhány szakértő is, akik alig hogy kezükbe vették az ékszereket, azonnal megállapították, hogy az ékszerekbe erősített kövek mind értéktelen utánzatok. A főpincér és a kasszirő azonnal összekapolták az ékszereket és siettek vissza Orensteinhoz és kérdőre vonták. A zálogház tulajdonos hevesen tiltakozott a gyanúsítás ellen. Azt állította, hogy ha hamisak is a kövek, azok nem a zálogházból valók. Mikor a zálogházból Bartha Lajos kávéházi főpincér megvásárolta, akkor valódiak voltak. Lehetséges, hogy a vásárlás óta cserélték ki a köveket. A főpincér erre kijelentette, hogy felfogja jelenteni a zálogházast. Orenstein most már megijedt s nem akarta, hogy kellemetlensége legyen, azonnal visszafizette a vételárát. Ennek dacára Orenstein ellen megtették a feljelentést.

*** Akik levásárlásra törnek, zuznak.** Nagyonrégén korecsmi duhaj parasztleányok találták jól magukat úgy a korecsmában, ha ott legalább is a lámpán kívül még vagy husz üveget és ugyanannyi poharat összetörtek, nem hagyván természetesen épen a törékeny ablaktáblákat sem. Ma már előkelően csakis tükörtáblák beverésével lehet jól mulatni (?) Ez az előkelő ragályos betegség tegnapelőtt két belényesi mészárosra is átragadt. A belényesi Royal kávéházban mulatott a két mészáros. A mulatság vége azután az összes törékeny felszerelésnek az összezuzása volt. A kávé,

akinek már nem volt új dolog a pusztítás, még haza is kísérte a két jól mulatót és csak tegnap kérte az összetört felszerelések árát. A két mészáros fizetett amennyit tudott, de a tartozás nagyobbik felével adósok maradtak. Már-már perre került volna a dolog, mikor megegyeztek, hogy a Royal tulajdonosa a tartozás fennmaradt részének értékét le fogja vásárolni. A vásárlás nagyon jó ideig el fog tartani, de valamikor csak le fog telni. És még keresik, hogy miért drága a hus?

A ROSZ PÉNZVISZONYOK MIATT

karácsonyra minden elfogadható
olcsó árban kaphatók arany,
ezüst ékszerek, gyűrűk és órák

SZILÁGYI GÉZA és TÁRSÁNÁL
RÁKÓCZI-UTON. Helyi és vidéki telefon 630.

* **Karácsonyi és újévi ajándéknak** legalkalmasabb egy gyönyörű *Japán doboz* (Bonbonier) megtöltve finom cukorkával, továbbá *kávé, tea, rum és likőrök*, melyek a legolcsóbban szerezhetők be a *Fiumei Kávé-behozatalnál* (Rákóczi ut, Bazár-épület). Postacsomagokat ingyen készítünk el nagyrabecstült bevőinknek.

x **Szülők figyelmébe.** Legszebb karácsonyi ajándék jól tanuló fiuk részére egy jól lövő fióbert. A legnagyobb örömet csakis ez szerezhetünk, semmi más ajándék nem teszi meg azt a hatást, mert a fiuk vérében már benne van a fegyver iránti vágy, ezt minden felnőtt férfi tapasztalatból tudja. Tehát, ha fiainknak örömet akarunk szerezni és őket a tanulásra serkenteni, úgy vegyünk **Ladányi** puskaműves Rákóczy uti üzletében, ahol jótállás mellett lehet mindenféle árban a legjobbat kapni. Töltények és fegyverjavítások, új fegyverek, lőpor és serét vadászati kellékek nagy választékban. Telefonszám: 269.

x **Női chevreaux** v. box cipő 7 kor. férfi box cipő 8 kor., chevreaux 9 kor., fiú box cipő 7 kor. 35-39 számig finom női fél cipő 5 kor., nyú szőr kalap 5 kor. állandó parti vételek Feketénél Elite-kávéház mellett. Calosnik nagyon olcsó árban.

x **Kossuth-utca 6. sz. ház** emeletén a Körözs felőli oldalon modern **három szobás lakás** mellékhelyiségekkel azonnal kiadó. Értekezhetni a Polgári Takarékpénztárnál.

x **TÜZIFA** hasábos és aprítva, ugyszintén elsőrendű porosz kősenet házhoz szállít **Weiszberger és Társa.** Telefon 688. Telep: Váravelence, vasutnál.

**Uri fehérenemű, „Fownes“
keztyű, „Habig“ kalap, eredeti
angol cipő, egyedüli
raktár**

Róth M. utódánál.

Valódi **Amerikai** és **Chas-sala** cipők, legjobb **Bor-alino** és **Pichler** kalapok

REICHARD árubáza

cégnél szerezhetők be.

Joghallgatók! Ügyvédi vizsgára készülők!
Ügyvédi vizsgára, alapvizsgára, szigorlatokra saját
érdeklükben **Dr Kállay** jogi szemináriuma
csakis után készülnek
Budapest, IX. Lónyai-utca 18.b. (Calvin-tér mellett).
Telefon 125-38. Telefon 125-38.

x **Egy 5 szobás lakás Rákóczi-út
32., Gerő-házban, 1913. május 1-re
kiadó.**

x **Ungváry Gergely** könyv- és papirkereskedése Nagyvárad, **Rákóczi-ut** (Orsolya-zárda). Ajánlja dúsan felszerelt raktárát, **szépirodalmi és ifjúsági** könyvekben, valamint legújabb művészeti lapokban.

Praktikus és olcsó

ékszer- és óra-ajándékok

Schmutzler Jánosnál

szerezhetők be Nagyvárad, **Bazár-épület.**
Órajavítások szakszerűen eszközöltenek.

x **A „Biharmegyei Gazdák Aru- és
Hitelintézete Rt.“ sertéshizlaldá-
jában (Óssi-tér) hizott sertések a
napi áron egyenként is kaphatók.**

x **Aszódi** olcsó karácsonyi vásárja **Kossuth utca Sas-palota.** A helyi és vidéki mélyen tisztelt vevőközönség b. tudomására hozom, hogy friss déli áruim megérkeztek. Vidékieknek szállít postán Magyarország bármely állomására a közkedvelt **Aszódi-cég.** Elsőrendű datolya, malaga és füge, óriás tiroli maroni, olasz mogyoró és cocusdió, mézédés narancs és érett citrom, remek cukrozott déli gyümölcsök, bámulatos szép és kitűnő ízű thea-sütemények, legnemesebb fajú kínai theák, valódi angol és francia rumok igazán meglepő olcsó árért. Dús választék **karácsonyi és újévi** cukorkákban, nagyban és kicsinyben. Állandóan friss pörkölt zamatos kávé 8-féle vegytőlékből, melyből próbarendelést méltóztassanak tenni. Kiváló tisztelettel: **Aszódi Mihály** triezti kávé és thea közvetlen behozatala, cukorka és déligyümölcs nagykereskedő. Telefonszám egész megyére 635. Fiók telefon 1016. Fióküzlet **Cukorka Király** Kert-utca. — **Cokoládé Király** Rákóczi ut. Telefon 610. — Gerbeaud cukorkák és sütemények friss minőségben.

x **Ritka kedvező alkalom** divatárak és karácsonyi ajándékok beszerzésére, ajánljuk Cziller Imre céget, mely fióküzleteit a főüzletbe bevonja és a tetemes átszálítási költségek megtakarítása végett, továbbá helyszűke miatt, az árut mind három üzletben a beszerzési árban árusítja. Ezen olcsó eladást a cég e hó 16-án kezdi meg, mire a n. é. közönség b. figyelmét felhívjuk.

x **Karaguly E.** úri szabó-üzletét november hó 1-től Rimanóczy-utca, Guttmann-házba áthelyezte.

Ne hagyja magát félrevezetni!

Csillárgyár

Nagyváradon csak egy van. Gyártelep: **Szent János u 20.** Iroda s raktár: **Bémer tér 3.** A n. é. közönség szives tudomására adom, hogy villamos felszerelési vállalatomhoz a **gyártást** is felvettem. **10 éve fennálló** vállalatom a legnagyobb garancia, hogy a legolcsóbb beszerzési forrás cégem. Tömeges partfogást kérve kiváló tisztelettel **STERN.**

x **Varrónó,** angol francia munkában gyakorlott. — úri házakhoz ajánlkozik. Cim: **Schwartzné,** Körös-utca 23. sz.

x **Jenny Jenő** órás, ékszerész és lát-szerész a **karácsonyi és újévi** alkalomra ajánlja dúsan felszerelt óra és ékszer nagy raktárát jutányos árban. **Szent János-u. 39. sz.** Óra és ékszer javításokat pontosan eszközölök. Tanuló felvétetik.

SZÍNHÁZ

Heti műsor:

Vasárnap délután: Tengerész Kató; este: A cigány. (Diszeldadás.)

Hétfő: Tatárjárás.

Kedd: Éva. Operette. Bemutató előadás. (Bérletszünet.)

Szerda: Éva. (Bérletszünet.)

Csütörtök: Éva. (Bérletszünet.)

Péntek: Éva. (B. bérlet.)

Szombat: Éva. (C. bérlet.)

Vasárnap délután: Napraforgós hölgy; este: Éva. (Kisbérlet.)

Hétfőn: Éva. (A. bérlet.)

— **(Éva.)** Lehár Ferenc legújabb, szenzációs sikerű operettejét: **Évát,** a jövő hét keddjén mutatja be a szintársulat operette ensembleja, a legpompásabb készültséggel és oly kiállításban, amely méltán sorakozhatik az Éva bécsi bemutatójának külső fénye mellé. Mert Nagyváradon — mint azt már említettük — a bécsi Évát fogják bemutatni, amely voltaképpen az eredeti Bodawszky és Lehár munka, míg fent Budapesten a címszereplő Fedák Sári izléséhez képest a legbájosabb, komoly zeneszámokat törölte a rendezés és ezek helyét ugynevezett szinpadai trükkökkel pótolta.

IRODALOM

Az Élet c. képes heti folyóirat dec. 15-iki számában Lampérth Géza folytatja mesedramáját. Elbeszéléseket irtak Erdős Renée és Bokor Malvin, verseket Kiss Menyhért, Jakab Ödön és P. Pál Ödön. Milotay István vezércikket irt a magyar végzetéről, Sztrakoniczky Károly a modern művészet problémáiról értekezik. Ezenkívül a rendes irodalmi és kritikai rovatok, valamint a gazdag és érdekes illusztrációk elevenítik az Élett legújabb számát.

A „Vasárnapi Ujság“ december 15-iki száma csupa érdekes aktuális képet közöl a szerb határról, a balkáni harctérről, az albániai eseményekről, a Lillient kiállításról, a konstantinápolyi patriárka temetéséről, stb. Szende-Dárday Olga és Barrie regénye, Jakab Ödön, Petri Mór, Farkas Imre, Dutka Akos, Lampérth Géza versei, Sajó Sándor novellája, Szép Ernő cikke, Schöpflin Aladár színházi cikke bőséges és magas színvonalu olvasni valót adnak. Egyéb közlemények: Csernoch János, az új hercegprimás és közéletünk egyéb aktuális embereinek arcképe, cikk a kémkedésről háboru idején s a rendes heti rovatok: Irodalom és művészet, sakkjáték, stb. — A „Vasárnapi Ujság“ előfizetési ára negyedévre öt korona. **Ujság** **előfizetési** **ára** **negyedévre** **öt** **korona.**

MULATSÁG

...

A „Nagyváradai Kisiparosok Egyesülete“ 1913. évi január hó 11-én tartja a Fekete Sas nagy éttermében, műsorral és tánccal egybekötött zártkörű háziestélyét. Ennek tiszta jövedelme részben az iparosok nyugdíjintézeté, részben az egyesület könyvtár alapjának javára fordítatik. — A részletes programmal ellátott meghívók már legközelebb kibocsáttatnak.

NYILTÉR

...

FOGAK.

Ép gyökerek bennhagyásával művészikivitelben szájpaddal nélkül is készít **kitünő hírnevű**

Fogtechnica

Özv. Dr. Deákné

Nagyvárad, Kossuth-u. 2.

Fesete Sassal szemben

TÁVIRÁTOK

...

Az adótörvény és a munkapárt

Budapest, dec. 14.

(Saját tud.) A munkapárt ma értekezletet tartott, melyen Lukács László miniszterelnök is felszólalt. Megindokolta azt a szokatlan jelenléte, hogy a kormány appropriációs javaslatot tárgyalat. A kormány azonban ezzel a szándékával is azt akarja bizonyítani, hogy minden áron segíteni akar a helyzetet. Tellezky János hajlandó elfogadni a törvény életbeléptetésének június 1-ig való elhalasztását. A munkapárt kimondta, hogy a párt elfogadja a módosítást oly formában, hogy június 1-ig, ha a gazdasági helyzet nem változik, a törvényt nem lépteti életbe. Ha azonban a helyzet javulni fog, úgy természetes, hogy a törvény hamarabb lép életbe.

Bulgária — szövetségünk.

Páris, dec. 14.

A Figaro előkelő diplomáciai forrásból arról értesült, hogy Bulgária a hármasszövetségbe akar belépni. Ferdinánd király néhány nappal ezelőtt inkognitóban Bécsben

volt s ez alkalommal megkötötte a hármasszövetségbe való belépésre szóló szerződést.

A főrendiház ülése.

Budapest, dec. 14.

(S. t.) A főrendiház ma délután 4 órakor ülést tartott. Josika Samu báró bejelentette Vaszary Kolos hercegprimás lemondását. Beöthy Zsolt méltatta Vaszary érdemeit, azután az elnök üdvözölte az új hercegprimást.

Letárgyalták a háborus javaslatokat és a parlamenti őrségről szóló javaslatot. A javaslat ellen beszélt Prohászka Ottokár püspök is, de a javaslat mellett szavazott az egész katolikus, gör. kel. és protestáns főpapság, úgy hogy 83 szóval 25 ellen megszavazták a parlamenti őrséget.

Kié Szaloniki?

Bécs, dec. 14.

Venizelosz görög miniszterelnök felkérte Poincaré francia külügyminisztert, hogy interveniáljon Szaloniki mellett és vesse latba befolyását aziránt, hogy ez a város a görögök birtokában maradjon.

Csáky Albin állapota.

Budapest, dec. 14.

(Saj. tud.) Csáky Albin gróf állapota az éjjel 2 órakor aggasztóra vált. A gróf betegágya körül állandóan ott tartózkodik családja.

Budapest bizalma.

Budapest, dec. 14.

(Saj. tud.) Budapest törvényhatósága ma tartotta meg közgyűlését, melyen Vázsonyi Vilmos indítványával is foglalkoztak. Az indítványban Vázsonyi nem csupán az adótörvény életbeléptetése tárgyában tett előterjesztést, hanem a kormány iránt is bizalmatlanságot nyilvánított. A javaslatra felszólalt Heltay Ferenc is, aki az adóra vonatkozó részét elfogadta a javaslatnak. A bizalmatlanság iránti javaslatot azonban nem fogadta el. Szavazásra került a sor, mely alkalommal óriási többséggel fogadták el Vázsonyi javaslatát.

Olaszország a monarchia mellett.

Berlin, dec. 14.

Diplomáciai körökben itt az a hír van elterjedve, hogy ha várakozás ellenére az adriai kikötő kérdését fegyveres beavatkozással lesz szükséges elintézni, ezt Ausztria-Magyarország nem egyedül fogja végezni, mert az Adria kérdést Olaszország is jelentősnek tekinti magára nézve s így a monarchiával együtt fog Szerbiát ellen eljáráni.

Törökország bizalmatlan.

Konstantinápoly, dec. 14.

A török kormánykörök nem biznak a londoni béketárgyalás sikerében. A katonai körök ragaszkodnak ahhoz, hogy Drinápoly és Kerkkilissze a törököké maradjon. s Törökország ennek a követelésnek visszautasítása esetében folytatni akarja a hábotut.

A nagyköveti reunion.

Páris, dec. 14.

A londoni nagyköveti konferencia csütörtökön tartja első ülését, de érdemleges tárgyalások ujév előtt nem lesznek, mert megakarják várni a békekonferencia eredményét.

Börzemanőver.

Páris, dec. 14.

A börzén az a hír terjedt el, hogy Ausztria-Magyarország holnap vagy holnapután ultimátumot küld Oroszországnak. A hír óriási derutot okozott s az összes árfolyamok rohamosan estek.

Nagyon békés a hangulat.

Belgrád, dec. 14.

(Saját tud.) Mind jobban és jobban emelkedik a politika horizontján a béke napja. Szerbia ma már hajlandó belenyugodni úgy az albán kérdés, mint az adriai kikötő rendezésébe. Ha pedig ultimátumot kap és egyedül lesz (!) akkor engedelmessé fog Oroszország intésének és végleg lemond aspirációiról.

KÖZGAZDASÁG

...

Gabona üzlet.

Irányszat a balkáni helyzet nyugodtabb felfogására lanya.

Mai árfolyamok.

Októberi buza	— — —	11.—
Áprilisi buza (1913.)	— — —	11.80
Októberi rozs	— — —	10.40
Áprilisi rozs (1913)	— — —	10.52
Októberi zab	— — —	11.82
Áprilisi zab (1913)	— — —	11.24
Szept. tengeri	— — —	7.74
Májusi tengeri (1913)	— — —	8.03

Budapesti értéktözsde.

Magyar Általános Hitelbank nagyváradai fiókjának távirati jelentése.

Magyar hitelrészvény	—	786.—
Osztrák hitelrészvény	—	603.—
Jelzálogbank	— — —	418.—
Leszámitoló és pénzváltó	—	506.—
Magyar bank	— — —	531.—
Közuti vasut	— — —	651.—
Városi villamos	— — —	373.—
Salgótarjáni kőszén	— — —	713.—
Rimamurányi	— — —	689.—

A szerkesztésért felelős:

Dr. VUCSKICS GYULA.

Karácsonyi vásár! Ritka kedvező alkalom a fiók-üzleteimet a fő-üzletbe bevonom!

A tetemes átszállítási költségek megtakarítása végett
Mindhárom üzletemben az eladást **bevásárlási árban foganatosítom.**

Az olcsó eladás hétfőn, decemer hó 16-án kezdődik.

Czillér Imre

Fő-üzlet: **Szent László-tér 1. szám alatt.** — Fiók-üzletek: **Rákóczi-ut 7. és Szent László-tér 6.**

Nagyvárad város árvaszéke.

16575/1912.

Árverési hirdetmény.

Kiskoru Szilágyi József és Mária, kiskoru Máté Erzsébet, Iren és András, továbbá Máté András tulajdonát képező, a nagyvárad 667. sz. betétben 2911. és 2912. hrsz. alatti Körös-utca 33. és Bethlen-utca 14. házszámú egész ingatlan Nagyvárad város árvaszékeinek 16575/1912. sz. véghatározata folytán önkéntes árverésen el fog adatni.

Kikiáltási ár: 133000 korona.

Az árverés 1912 december hó 24-én, kedd d. e. 10 órakor a városi árvaszék hivatalos helyiségében (Városháza, II. em. 39. sz.) fog megtartatni.

Az iratok ezen határidőig a hivatalos órák alatt az árvaszéknél (Városháza, II. em. 36. sz.) megtekinthetők.

Venni szándékozók kötelesek a kikiáltási ár 10 százalékát, azaz 13300 koronát a városi pénztárba bánatpénzül az árverés határnapjáig befizetni, az erről szóló nyugtát az árverés alkalmával a kiküldöttnek átadni, vagy legkésőbb az árverés alkalmával közvetlenül a kiküldött kezéhez letenni, továbbá a jelen árverési hirdetményt és feltételeket sajátkezűleg aláírni.

1. A kikiáltási árnál magasabb ajánlat esetén az ajánlattevő bánatpénzét a megígért összeg 10 százalékáig kiegészíteni köteles.

2. A béreltszerződések esetleges felbontásából

eredő károkért a kiskoruk sem a társtulajdonosok, sem vevővel, vagy más harmadik személyekkel szemben nem felelnek.

3. A kiskoruk az ingatlanok a telekkönyvben kitüntetett térmértékért nem szavatolnak.

4. A tett ajánlat a venni szándékozók feltétlenül kötelezi, a kiskorukat csak akkor, ha az árvaszék a tett ajánlatok felett már határozott, illetve azok egyikét elfogadta.

5. Az árvaszék a tett ajánlatokhoz kötve nincsen, azok között szabadon választhat és ha a kiskoruk érdeke úgy kívánja, egyiket sem fogadja el.

6. Az ajánlat elfogadása után, illetve az idevonatkozó véghatározat jogerőre emelkedésétől számított 15 nap alatt tartozik vevő a megajánlott vételárat Nagyvárad város gyámpénztárába befizetni. Tartozik továbbá ugyanezen idő alatt a városi árvaszék tisztii ügyészenél az adás-vételi szerződés elkészítése végett, valamint az ingatlan tehermentesítése előljből jelentkezni.

7. Ha az ajánlattevő ezen kötelezettségeinek meg nem felelne, a gyámhatóságnak jogában áll őt vagy ajánlata teljesítésére perrel kényszeríteni, vagy a jogügyletet hatálytalannak kimondani, esetleg az ajánlattevő kárára és veszélyére új árverést tartani, vagy az ingatlant ugyancsak ezen jogkövetkezmények terhe alatt másképpen értékesíteni.

8. A jóváhagyási záradékkal ellátott szerződést Nagyvárad város árvaszéke akkor adja ki, ha az ajánlattevő az összes árverési feltételeknek eleget tett.

9. A szerződéskészítés és bekebelezés költségei,

az összes illetékek, továbbá az árverés tárgyát képező ingatlan tehermentesítésével járó költségek vevőt terhelik.

10. Vevő az ingatlant a vételár teljes kifizetését követő legelső házbér-évnegyed kezdetén veszi tulajdonába.

Nagyvárad város árvaszékeinek 1912 dec. 7-én tartott tanácsüléséből.

Istvánffy

árvaszéki elnök.

VAJNOVSZKI FERENC

uri- és női cipész, Szaniszló-u. 55.

Készít uri- és női cipőket mérték szerint. Javitások jutányos árban. Meghívásra házhoz küldök, levelekre válaszolok.

Ha nincs megelegetve

szabójával, mert drága vagy rossz szul szab vagy nem pontos, szóval bármikor. Keresse fel DARABONT GY. és TARSA uriszabó céget Szilágyi Dezső-u. 6. (Sonnenfeld-palota) és meglepi őnt az ottani szolid, olcsó, kifogástalan kiszolgálás. Alkalmi és gyászruhák 24 óra alatt. Vidékről egy beküldött öltönyről ujjat készítek. Valódi angol szövetek.

Helyi és vidéki telefon 980.

Karácsony-fára való mézeskalács

és midennemü cukorkák nagyválasztékban gyári áron.

Jótékony intézetek, iskolák és egyletek részére nagy árengedmény.

Valódi akácvirág-mézből készült mézeskenyér, mandulás-, töltött- és Nürnbergi mézeskalács különlegességek. ● Debreceni mézestányér, debreceni vajasperec.

==== Valódi akácvirág és csemegeméz. ====

Karácsonyfára való és Tündér-fényszóró gyertyák. ➔ Régi megbízható üzlet e szakmában.

Alapított :
1835. évben.

Fröhlich József Nagyvárad, Szent Fános-u.

Telefonszám:
907.

Részvényjegyzési felhívás.

A Moskovits Farkas és Társa cipő- és csizmagyár részvénytársaság, amely az 1912. december 8-án tartott rendkívüli közgyűlésén cégét «Hungária cipőgyár R.-T.»-ra változtatta át, ugyanezen ülésében az eddigi 3 millió korona részvénytőkéjét 600.000. K-ra lebélyegezte és elhatározta 2000 drb. egyenként 500 K névértékű bemutatóra szóló elsőbbségi részvény kibocsátását.

A művelet végrehajtásával az igazgatóság bizatott meg Alulírott igazgatóság ezen megbízás folytán ezennel közhírré teszi, hogy:

1. az ujonnan kibocsátott 2000 drb. egyenként 500 K összesen 1 millió korona névértékű bemutatóra szóló elsőbbségi részvény jegyzésére a részvényesek az elővételi jogot 1912. december 30-ig bezárólag gyakorolhatják. Azon részvények, melyek december hó 30-ig be nem mutatnak, elvesztik az elsőbbségi részvényjegyzési jogukat. Az elővételi jog gyakorlásakor a részvények láttamozás végett a gyár főpénztáránál Kossuth Lajos-utca 3. bemutatandók Minden 3 drb. régi részvény után 2 (kettő) drb. elsőbbségi részvény jegyezhető. Az elsőbbségi részvények névértékben bocsátatnak ki. Az elővételi jog gyakorlásakor minden egyes elsőbbségi részvényre a névérték 30%-a, vagyis darabonként 150 K. továbbá 2 korona, kiállítási díj és a törvényes bélyegilleték készpénzben befizetendő. A további befizetések módozatait az igazgatóság későbbben fogja meghatározni.

2. az elsőbbségi részvények befizetésére vonatkozólag az alapszabályok 6-ik §-ának a késedelmes befizetésekre vonatkozó intézkedései irányadók.

3. az elsőbbségi részvények, 1913. január 1-től kezdve az üzleti haszonban részesednek és így az 1913. január 1-től történő befizetések után 6% kamattal fizetendő január 1-ig visszamenőleg.

Nagyvárad, 1912. december 9-én

A HUNGÁRIA cipőgyár R.-T. igazgatósága.

Igen jó keresetre

tehetnek szert nők csipkehorgolással. Forduljanak válaszbélyeggel ellátott levélben a

Magyar Háziiparfejlesztő vállalathoz Déván.

Autó (automobil) tulajdonosok szíves figyelmébe

PNEUMATIK, köpeny és tömlő, vulkanizáló műhely!
TRAPP ISTVAN Budapest, VIII. ker. Tisza Kálmán-tér 26.

Postai megbízás naponként azonnal el lesz intézve. Javítások jutányos árban. Használt gumik a legmagasabb árban megvételnek.

Tisztelettel értesitem a nagyérdemű közönséget, hogy

Csengeri-utca 21-ik szám alatt

saját házamban, egy a mai kor-
nak mindenképen megfelelő

**= épület és =
műbutor asztalos**

műhelyt létesítettem.

Elfogadok: előszoba és konyha felszereléseket minden kivételben, továbbá templom, iskola, gyógyszer-tár és kávéház berendezéseket kellő jártassággal. Rajzzal és költségvetésekkel úgy helyben, mint vidékre készséggel szolgállok. — Tömeges rendeléseket kérve vagyok kiváló tisztelettel

Gaál József

mű-asztalos, Nagyvárad.

TELEFON 11-52.

TELEFON 11-52.

„Varázsfluvola.“

Bárki egy óra alatt megtanulhat rajta játszani. A „Varázsfluvola“ rendkívül kellemes, 20 acél trombitahanggal és 4 erős bőgővel van ellátva. Diszes kivitelben, kottafüzettel, dalokkal, tokkal, ajándékkal együtt csak 4 korona.

Csakis Vágner „Hangszer-Király“ ország-szerte elismert legelsőbb hangszerárúháza-

ban kapható, Budapest, József-körút 15. — Gyorsjavító műhely. — Kérjen fényképes hangszerárjegyzéket.

A Biharmegyei Gazdák Áru és Hitelintézete rt
Nagyvárad, Nagypiac-tér, Andrányi-ház.

Befizetett alaptőke: 1.000.000 korona

Elfogad takarékbetéteket, ha azok állandók 5,0%-os kamatoztatásra, továbbá folyószámlai betéteket is elfogad.

A betétkamatadót az intézet fizeti.

Folyószámla hitelt nyújt legkedvezőbb feltételek mellett.

Leszámitol váltókat a legelőnyösebb kamattal mellett gazdálkodók, kereskedők és iparosok részére és foglalkozik mindenemű bankszerű beszedésekkel (incassó) olcsó díj mellett.

Előleget nyújt értékpapírokra, terményekre és árukra; kölcsönöket ad előnyös törlesztés mellett.

Jelzálog és törlesztéses kölcsönöket folyószámlákra és földbirtokokra.

ELADÓ

1000 méter I-ső oszt. gömbölyű

TŰZIFA.

Értekezni: Váradszentmártonban, Dénes Imre urad. intéző urnál.

FÉLIX-FÜRDŐ

nyári és téli gyógyhely. Európa leggazdagabb kénes hévíz forrása. Víz hőfoka 49° C. 17 millió liter víz mennyiség. Csusz, köszvény, ischiás, izzadmányok és női betegségek ellen. 1909-ben 9200 beteg hagyta el gyógyultan, javultan a páratlanul hatásos fürdő gyógyforrásait. **Penzió rendszer október 1-től május hó 1-ig.** Elsőrendű ellátás, reggeli, ebéd, vacsora, fűtés, szoba világítás, egyszeri fürdés a Ferencz-fürdőbe pocró-czozással hetenként 56 koronába kerül.

A Viktor szálló folyosója össze van kötve a fürdőkkel. A folyosókon lévő kályhák állandóan fűtve vannak. Bármilyen időben meghülés veszélye nélkül lehet a kurát eredménnyel használni.

Posta, távirat, interurbán telefon, állandó gyógyszer-tár a fürdő telepen. Prospektust küld az

igazgatóság.

Megnyilik az Apolló-drogueria!

Van szerencsém Nagyvárad és Biharmegye közönsége érdeklődését felhívni arra, hogy

kedden, e hó 17-én

nyílik még a Rákóczi-úti Rimanóczy-palotában az új

Apolló drogueria

Azt a kitüntető támogatást, melylyel Nagyvárad és Biharmegye közönsége eddigi gyógyszerészi működésem iránt tanuitott, hiszem, ki fogom érdemelni a hygienia legujabb és legmodernebb követelményei szerint berendezett

Apolló drogueria

részére is.

Egyelőre arra kérem Nagyvárad és Biharmegye tisztelt közönségét, hogy a keddi megnyitás alkalmával kegyeskedjék a hosszú tanulmányozás eredményével, ambicióm és áldozatkészségem teljességével berendezett **Apolló-drogueriát** megtekinteni, a hol dús választékban és legkiválóbb minőségben lesznek felhalmozva.

Gyógyszerárak, illatszerek, pipere- és háztartási cikkek. Betegápolási cikkek. Rum, thea, likör és cognac-különlegességek. Kiváló tisztelettel!

Farkas István,

az Apolló-drogueria tulajdonosa.

Rákóczi-út Rimanóczy-palota. TELEFON: 13—02.

Cipőt, kalapot és

uri divat cikket
legolcsóbban csak

Fekete Jenőnél

Nagyváradon

Bémer-téren ELITE kávéház
melletti szerezhethük be.

Francia tűzhelyek!

egyedüli gyártója:

Vajnovszky József

épület- és műlakatos mester
Nagyvárad, Sztaroveszky-u. 27. sz. alatt
Telefon 11-37. Telefon 11-37.

Meg van!! az asszonyok öröme!

Nem kell többé mérgeledni,
csekély tüzelővel gyorsan le-
het sütni és főzni, régi tűz-
helyeket (sparhelt) át le-
het olcsó pénzért alakí-
tani. Háztulajdonosok, mér-
nök és építész uraknak ár-
engedmény.

Továbbá minden néven nevezendő
lakatos munkák jutányos árban.

Meghívás esetén házhoz jövök.
Vidéki levelekre válaszolok.

Kajári Dezső

villamosvilágítási vállalata

Nagyvárad, Beöthy Ödön-u. 46. sz.

Készíti a legmodernebb villamo-
világítási és erőátviteli házitelefon csengő
berendezéseket. Motor és dinamo
tekereslések és szakszerű javítások.
Iszlenszki hívtelű csillárokat rajz-
szerint készít és átalakít. Éjjeli
ügyeletet szolgáltat.

Telefonszám 1192.

VÁLLALATI HIRDETÉS.

Van szerencsénk a n. é. közönség be-
cses tudomására hozni, hogy 32 évi
tapasztalataim és tanulmányaim után a
mai kor igényeinek megfelelően

építkezési irodát nyitottunk.

Elvállaljuk épület építését, átalakításo-
kat, csatornázásokat szakszerű kivitelben,
szolid árak mellett. Nedves falak a leg-
újabb találmány szerint teljesen szá-
razzá alakítjuk át felelősség mellett.

Szíves megbízásokat kérnek tisztelettel

Kiss István és Fia

képesített kőművesmester

Nagyvárad, Keskeny-utca 9. sz.
Saját ház. Telefon 1118.

Fröhlich József

viaszgyertya-gyártó-, méz-
és viaszkereskedése
Nagyvárad, Szent János-u.

Ajánlom a Főtisztelendő
papság és a n. é. közönség részére tem-
plomai viaszgyertyáimat, padló-viaszt fő-
zött állapotban, valódi akác-virág cse-
mege mézet, hófehér lépesméz, mézes-
kalács különlegességeket. Tisztelettel

Fröhlich József.

Telefon 907.

Telefon 907.

Fey Rezső

műbádogos, vízvezeték- és csatornázási
vállalat

Szent János-utca 27. szám.
TELEFON 532. TELEFON 532.

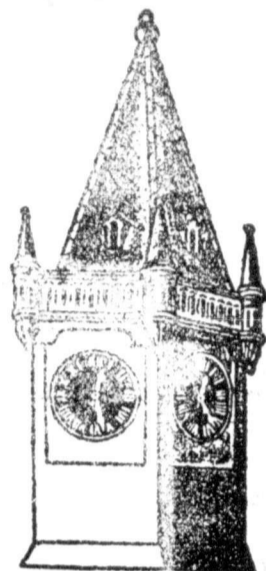
Készít udvari ragymentes
closeteket vízöblítéssel.
Angol-closett berendezést,
viztartály vagy önzáró clo-
sett csapokkal való öblítéssel.
Mindennemű épület- és disz-
bádogos munkát. Villany-
erő gépekkel berendezve.

Mezey Dezső

toronyóra készítő
Nagyvárad, Szt. János-u. 64.

Az ország egyik
legrégibb és leg-
megbízhatóbb
toronyóra

készítő telepe.
Olcsó árak, több
évi jótállás.
Villanyerő
berendezés.

Kivánatra árjegyzéket
bérmentve küld

HELYBEN TELEFON 11-75 VIDÉKEN

FEST! TISZTIT!

vegyileg női, férfi és
gyermek ruhákat.

MOS!

gallér és kézelőket fé-
nyesre, csipke és szövet
függönyök, bútor szö-
vetek, papi és egyen-
ruhák vegyileg tisztít-
tatnak.

Gyár: Köröz-utca 13.

Felvételi üzlet:
Zöldfa Passage 93.

Mokos Sándor.

"NIGRIN"

a legjobb cipőkrém az egész világon
Az eddigi világhírű wiksnek vitriol nélküli gyártása is.

ST. FERNOLENDT, WIEN III.

es. és kir. udvari szállító.

80 éves gyári fennállás.

Telefon 8 sz.

Telefon 8 sz.

Karácsonyi különlegességek, karácsonyi cukorkák, karácsonyi kollekciónok és karácsonyi dísz tárgyak

JANKY ANTAL utódánál szerezhetők be legjobban.

Karácsonyi fenyőfák bármily mennyiségben ugyanott.

Cognac-speciálitás Szi József ügyvéd híres borpárlata 1892-ből kizárólag

JANKY ANTAL UTÓDÁNÁL kapható.

Nagyvárad, Szent László-tér.

„Styria-Universal“
Képviselek kerestetnek! **Kötőgépek**
megmunkálnak **finom** és
vastagszálú pamutot
ugyanazon gépen.
Árjegyzék ingyen. Részletfizetésre is.
Styria-Kötőgépgyár, Graz, III.

Uj! **Uj!**

Házi szemét fuvarozási vállalat.

1912. november hó 1-én megindítottam új vállalatomat. Naponként, hetenkénti kiszállítást fővállalok; b. megrendelésekre személyesen megjelenek és pontosan szállítom. Tisztelettel

S. Czegléd János

SZENT ANNA-UTCZA 28.

Telephon 10-83. szám.

Nagyvárad város
VILLAMOS MŰVE

Iroda és raktár: **NAGYVÁRAD, Vár-tér 1.**

Ertesítjük a t. közönséget, hogy a

Wolfram lámpák

ára olcsóbb lett, **Wolfram** és egyéb izzólámpák nagy raktára **legolcsóbb áron** a közönség rendelkezésére áll. Telefon rendelésre ráfizetés nélkül házhoz szállítjuk.

Egész éjjel ügyeletes szolgálat.

Költségvetések ingyen.

Telefon szám 514.

Elvállaljuk villamos világi-tási és erőátviteli berendezések felszerelését.

Csillárok,

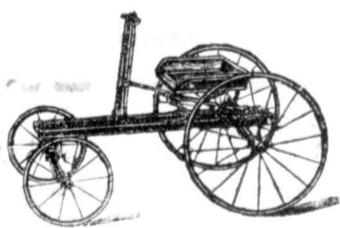
ívlámpák

állandóan nagy választékban kaphatók.

Villamos motorok

1/4 lóerőtől minden nagyságban.

Főszerelő telefonja 55. sz.

GYERMEK

JÁTÉK

Eredeti Angol és amerikai játék újdonságok. Börönd, Bördiszmű,

Utazó keulékek.

Legelőnyösebben beszerezhetők a

BELVÁROSI ÁRUHÁZBAN

NAGYVÁRAD, Rákóczi-ut 10. STERN-palota.

MEZEY JÁNOS ÉS TSA

Nagyváradon, Szent László-tér és Teleki-utca sarkán

KARÁCSONYI ÉS TÉLI IDÉNYCIKKEK:

mindennemű fűszer, csemege, cukorka, thea, thea-sütemény, rum, likör, bor, pezsgő, hazai- és déli gyümölcs, KARÁCSONYFA DISZEK nagy választékban

Telefonsz.:
249.

SZOLID SZABOTT ÁRAKBAN!

Telefonsz.:
249.

Nagyváradai Templomüvegfestészet Üvegcsiszoló és Tükörárúgyár R.-T.

TELEFON
11-64.

Nagyváradon, Gerliczi-utcza.

TELEFON
11-64.

Üvegcsiszolás
Üvegvésés
Üvegbetétek
Kirakatbetétek
Üvegedzés

Öntött tükrök
Coll-tükrök 2. mm. vastag
Polirt és finn tükrök
Fagontükrök

Fémkeretezés
Réz, nickel foglatok
Diszüvegezés
Üvegfestészet
Homályosítás

tábla és tükörüveg nagyraktár

Opalescens és színes üvegek.

Kirakattüvegek

Épületüvegezés

Rajzokat és tervezéseket díjtalanul végezzük
Arjegyüket és árajánlatot bérmentve
Szállítunk az ország bármely részébe

Amerikai üvegmozaik épülethomlokzatok ki-
képzésére. Hajlitott tükörüvegek.

Vas- és Rézipar Részvénytársaság, Nagyvárad.

Karácsonyi butorkiállítás!

Az új WEISZLOVITS-palotá-
ban (Rákóczy-ut 13), valamint
TELEPÜNKÖN (Kolosvári-u.
39. szám) elismert minőségű
gyártmányainkból

kiállítást rendezünk.

Megtekintés vételkötelezettség nélkül. Réz és vas baba-játékgépek. **Eden-pamlag szabadalom.** Nappal gyönyörű oltó-
mán, éjjel kényelmes fémgá. — Gyártmányaink eredeti tervek szerint is készülnek, rajzok, költségvetés díjmentesen.
Butoralbum kívánatra ingyen. Az ágyaink **szabadalmazott kapcsolással** készülnek, azért szavatolt féregmentesek.

Vas- és Rézipar Részvénytársaság, Nagyvárad.

Legolcsóbb bevásárlási források:

Ha Ön

óráját jól és jutányos árban akarja megcsináltatni, hozza el **FEIN KÁLMÁN** óráshoz, Telegi-u. 9. Dr. Nemes ház. Villanyos megállóhely. —

Órákban állandó nagy raktár.

Alapított 1893. **Freund Benjámín** Alapított 1893.

műorás, ékszerész és látszerész
Nagyvárad, Rákóci-ut. Széchenyi-szálloda épület.

RITKA ALKALOM.

Üzletem átalakítása miatt a teljes raktáramat kiárulom eddig nem létező leszállított árban, arany-, ezüst-, nikkelt órákat, aranyláncokat, gyűrűket, fül-függőket és más ékszerneműket, kina-ezüst tárgyak, ingaórák, látszereknél 50% engedmény.

Izsák Lidia

mellfűzői, amelyek bécsi modellek szerint készülnek, országos népszerűségnek örvendenek a hölgyközönség körében. Megrendelhető mérték szerint.

Nagyvárad, Nagy Sándor-u. 1. Fűző üzlet: TELEFON 1-53. szám.

Mezey János és Társa
fűszer, csemege kereskedése
Nagyváradon, szt. László-tér és Telegi-utca sarok.

Szolid üzlet többet nem ad, de kevesebbet sem.

Hallatlan

olcsó árban készít Piski **Ferenc** cipész úri és női cipőket csak egy próba és ön meg fog győződni

Szent János-utcza sarok, Schvare Farkas-féle házban.

HA A KOSSUTH-

utczába vezetni utja, keresse fel a legjobb hírnévnek örvendő

KEPES ETEL

varró- és himző előnyomdáját, ahol bevásárlásait a legolcsóbban eszközölheti kézi munkáanyagokban.

Izléses arany- ezüst ékszerek, finom, órák legolcsóbban kaphatók

Szilágyi Géza és Ts-nál
Rákóci-ut

Telefon. 630.

Táray Sándor

telefon 558. telefon 558.

NAGYVÁRAD

Körözs-utca 11. sz.

Épület és műlakatos vízvezeték és vasszerkezeti munkák.

NE ADJUK

pénzünket idegen cégek, vegyünk

lánckútat

MÁRKUZ JÓZSEFNÉL

Akadémia-u 1 sz.

Czukrász

sütemények minden alkalomra házhoz szállítással jutányos árban eszközöltenek. Meghívásra házhoz küldök, levelekre válaszolok. Vidékre napi expedálás.

Molnár János cukrász

Kolozsvári-u. 50.

Legolcsóbban vásárolhat

Haás Simon

divatáru üzletébe **Kert-utcán a Löwinger-féle helyiségbe**, férfi- és női divatcikkeket és mindennemű rövidárut.

Alapított 1895-ben.

Deo Adiuvante!

Imrek Károly

épület és műbutor asztalos N.-Várad, Alapi-utca 10. szám.

Alapított 1895-ben.

Udvari kávéház

családok kellemes szórakozó helye. Estéknél Bebe Kálmán teljes zenekarával hangversenyez. — Bejárat

Szt. László-tér és Zöldfa-utca.

FELDSTRICK KÁLMÁN

könyvkötészet és dobozgyártása

NAGYVÁRAD, Rákóci-ut, Moskovits palota

Biharmegye és N.-Várad város kir. ítélőtábla és a megyei főszolgabíróságok és körjegyzőségek szerződéses szállítója.

ROZSNYAY JÓZSEF

mű-asztalos, Nagyvárad Kolozsvári-u. 77.

Európa nagyobb városaiban évek során át szerzett gyakorlati ismereteim lehetővé teszik, hogy a mai közönség részére a művészi kivitelű különlegességi munkákat is kellő szak-tudással a legpontosabban elvégezzem. Készítek továbbá: modern háló, szalon, bútor és üzleti-berendezéseket, portálokat, lakás- és kastély-berendezéseket minden stílus és kivitelben a legzolidabb árak mellett. Egy kísérlet elengedő, hogy a t. uri közönség bizalmát továbbra is kiérdemeljem.

Tisztelettel ROZSNYAY JÓZSEF, mű-asztalos.

Szántó Dezső
első
nagyvárad
REDÖNY-
GYÁRA Rulikovszky-ut
TELEFON 491.

Nyomatványok

a legjutányosabb árban készíttetnek

a Szent László-nyomda

r.-t-nál

Szilágyi Dezső-utca

Kerékpár varrógép s gramophon javításokat készíttetni legelőnyösebb

Horvát Béni

mechanikusnál,

Kossuth Lajos-utca 18.

Az összes alkatrészek állandóan raktáron.

TELEFON 1038. szám.

Haas Lajos

Gáz és villanyberendezési vállalat.

Elvállal mindennemű gáz és villanyszere-
léseket és jókarbantartását.

TELEFON 1038. sz.

PENCZ JÁNOS

(cipész, szakiparos.)

NAGYVÁRAD,

Szt. János-u. 34.

Készít mérték szerint úri és női (Orthopéd cipőket is) jutányos árban mérték szerint. Meghívásra házhoz jövök.

Petry Árpád

órák- és műszerész

Nagyvárad, Rákóci-ut 9.

Tarsoly és Risztó mellett, a Rimanóczy-palotával szemben Mindennemű műszerész munkák szakzerű javítása elfogadjatik.

Alapított 1880-ban

Schopper György

utóda veje

Rohoska Pál

Villanyerőre berendezett gépjavitás, vas és rézöntő

NAGYVÁRAD, Sánc-utca 22. sz.

Uj keztüis és sérvkötő készítő!!

Keztüik mérték után gyorsan es legjutányosabb árban készíttetnek. Bálí keztüik 70 cm. hosszú, csak 6 korona. Tisztítások és javítások azonnal eszközöltenek. Ruganyos sérvkötők 4 korona.
HORVÁTH R.
Nagyvárad, Szt. János-utca

Költözködéskor a legcélszerűbb

HIRNM. és FIA

villamosági vállalatához fordulni

Kossuth Lajos-u. 16. sz.

Nagy csillárraktár.

Telefon 10-54.

Telefon 10-54.

Györy Sándor

villanyerőre berendezett kések és köszörűdjé
Kert-utca, 4. szám.

Elvállal mindennemű speciál köszörűléseket és javításokat, haj- és szakál vágó és lönyiró gépet, zsillette és mindennemű más borotvák köszörülését pontosan eszközöli.

RUM és LIKÖR

háziilag való készítéséhez legjobb essentiák
:: kaphatók ::

VADÁSZ ALBERT

„Angyal” drogueriában
BÉMER-TÉR.

Névjegyek

a legolcsóbban beszerezhetők:

Szent László-nyomda r.-társ.-nál
Szilágyi Dezső-utca 5. sz.

Villamos berendezéseket, u. m. magánépületek világítási felszereléseit, csengő házi telefon, ipartelepek, gyárak, és malmok. Villamos világítási és erőátviteli berendezéseit pontosan és szakavatottan készít

SZENES SÁNDOR

villamos berendezési vállalata Szalárdi-u. 9. Költségvetéssel díjtalanul szolgálók, meghívásra azonnal jövök.

Ha a Szent János-utca

vezeti útja, keresse fel a

Szerecsen Királyt,

ahol a legolcsóbban lehet

vásárolni **harisnyát,**

keztüit, trikót, csip-

két. Himzések és sza-

lagok, fehérneműek,

rövidárak nagy választékban. Szives pártfogást kér

UNGERLEIDER SALAMON

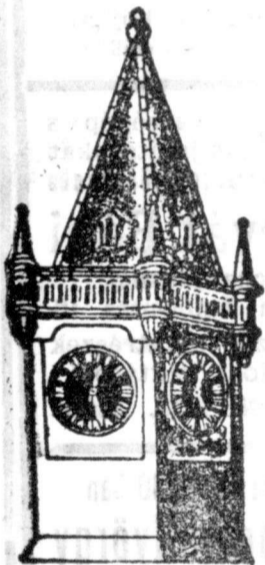
Szt. János-utca 4.

Kiadó legelő.

A margittai járás B. királyi község határában fekvő birtokomnak mintegy 220 magyar holdat kitevő legelő és kaszáló részét mostani december 15-től 1913. évi december 1-ig egészben, esetleg két részben is legeltetés céljából kiadom, van rajta egy 100 darab jószágra való istálló, melynek használata 1913. évi május 5-ig megegyezés esetén legelő bérlettel jár, gazdaságomban legelő mellett nagymennyiségű szalma van, melyből korlátolt mennyiségben ingyen adok trágya termelés végett. Ajánlatok a haszonbéri összeg és esetleges feltételekkel 1912. évi december 20-ig **Kacsora Károly földbirtokoshoz Margittára** címzendő.

Sarkady és Szánthó TORONYÓRA GYÁRA

Nagyvárad, Damjanits-utca 30.

Ajánlja 1 héten egyszer felhuzandó és 1 napban egyszer felhuzandó toronyóráit „szegecs” és „szabadlengésű” járáttal, réz kerekkel. Olcsó árak.

TÖBBÉVI JÓTÁLLÁS.
Villanyerő berendezés.

Arjegyzék kívánatra.
Saját ház.

Telefon 10-87. Telefon 10-87.

A legmodernebb bútorokat készíti

Kovács Zsigmond

m ű a s z t a l o s

Szacs vay-u. 70. sz.

Géperőre berendezve.

Telefon vagy levelezőlap nívásra azonnal megjelenek.

Terv és költségvetés díjtalan.

Egyesült Biharmegyei Kereskedelmi Bank és Központi Takarékpénztár részvénytársaság, Nagyvárad.

Értesítés.

Tisztelt üzletfeleinket ezennel értesítjük, hogy Teleky-utca 5. sz. alatt, a volt Biharmegyei kereskedelmi, ipar- és terményhitelbank üzlethelyiségében levő fiókunkat csak ez évi december hó 14-ig tartjuk fenn, miután e napon, Bémer-tér 4. sz. alatt ujonnan épült intézeti központi helyiségünkbe költözünk át.

Kérjük tehát t. üzletfeleinket, hogy december 14-től kezdve bennünket már önnöti új helyiségünkben (Bémer-tér, 4. sz.) sziveskedjenek felkeresni.

Nagyvárad, 1912. december 5.

Egyesült Biharmegyei Kereskedelmi Bank és Központi Takarékpénztár Részv.-társ.

Figyelem!
Fióközlet nincs!

NAGY GYULA

Nagyvárad, Olaszi, Rákóczi-ut

ajánlja saját gyártmányu kefe és meszelő nagyraktárát. Dus választék finom illatszerekből, pipere-szappanokból és mindennemű fésűkből és hajtűkből. Raktáron tart fürdő és kocsimosó szivacsokat jutányos árban. Fogkefék felelősség mellett. Különböző karácsonyi és újévi ajándékok olcsó bevásárlási forrása.

Figyelem!
Fióközlet nincs!

Házi csatornázást

szakszerűen ké zít

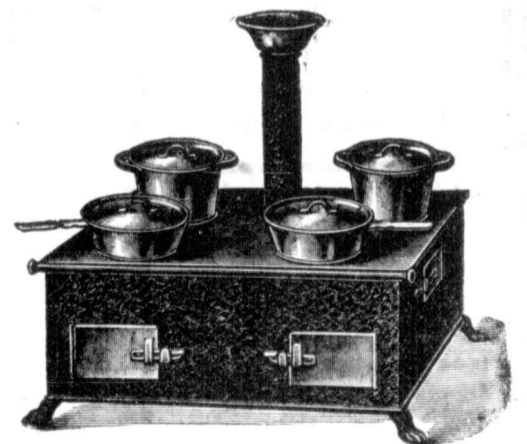
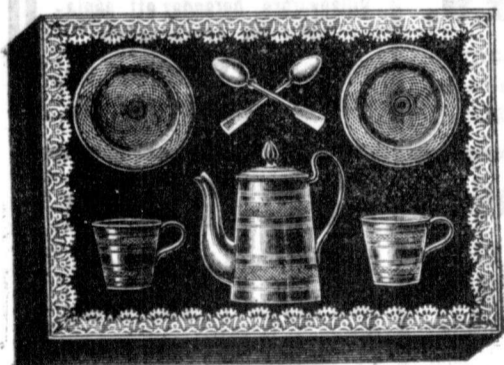
Kondor Dezső Nagyvárad

Nagy piac-tér 1. Telefon 969. Gyár: 1062.

Cement, gipsz, nád, fedéllemez, cserép, kőpor, oltott més z stb. eladás.

Hirdetések

felvétetnek a kiadóhivatalban

TARSOLY és RISZTÓ Nagyvárad, Rákóczi-ut

különlegességek vaskereskedése.

Valódi porosz fűtőszén házhoz szállítva.

Telefon 245. sz.

Telefon 245. sz.

Kalenda János

cégnél

Nagyváradon

a Szent László-téren

legjutányosabban beszerezhetők mindennemű

Varrógépek

Gramofonok Kerékpárok

Vadászfegyverek

és vadászati kellékek óriási választékban; ugyszintén **uta-
zási cikkek**ből is nagy választék található.

Fenti árucikkek előnyös részletfizetésre is kaphatók.

Carbid olcsó napi árban.

Varrógépek, gramofonok olcsón javíttatnak.

Flegyman

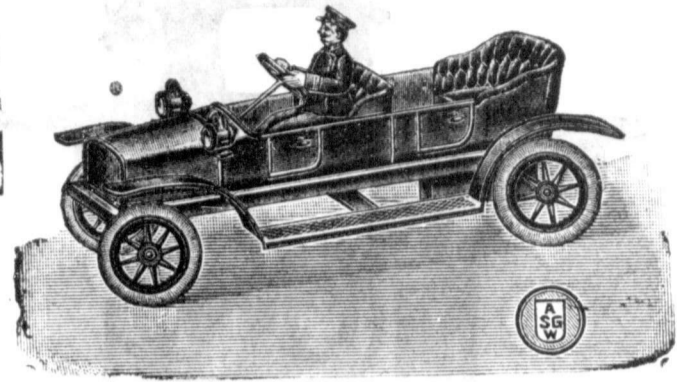
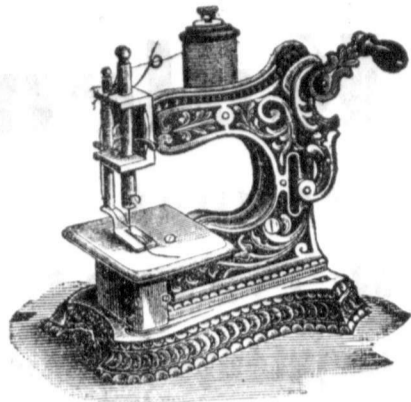
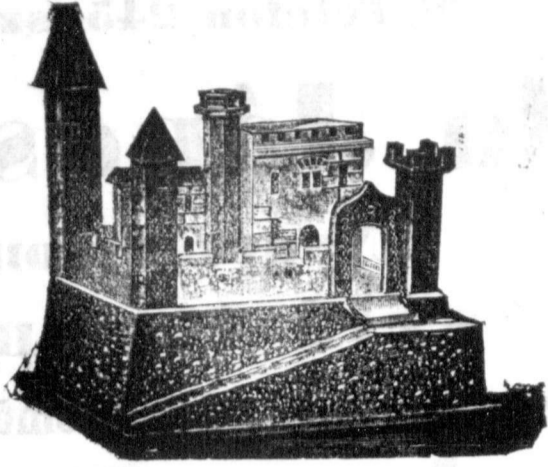
divatáruházában

Nagyvárad, Bémer-tér.

Leszállított árak:

Leány felöltők	20 koronától
Női téli felöltők	50 koronától
Peluche felöltők	75 koronától
Szőrme bundák	100 koronától
Perzsiáner kabátok	500 koronától
Costüm kelmék	3 koronától
Bluz kelmék	2 koronától
Barchetok	50 fillértől
Reklam szövet 120 cm. széles	1 koronától
Reklam flanel	45 fillértől

Telefon 371.

Waldmann Ernő
Rákóczi-út 7.

**Karácsonyi
gyermekjáték**

diszmu- és

**ajándék tárgyak
kiállítása**

össze van állítva, melynek
megtekintésére a n. érd.
közönséget tisztelettel
meghívja.

